

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Agenda. — Naar Bergen op Zoom. Belangstelling voor Indië. — Herinneringen aan het cultuurstelsel. — De politietroepen en Curaçao — Azië en Wij. — Comité „Pa v. d. Steur — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. — I Uit de Europeesche Pers, II Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch literatuur-overzicht. — Suriname — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Met pensioen. — Financiële Berichten. — Mutatiestaat van 11 tot 18 Juni 1930.

AGENDA

voor de Jaarlijksche Algemeene Vergadering op Zaterdag 28 Juni e.k., te Bergen op Zoom in de Sociëteit „Thalia”, om 1.30 uur.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen (Zie K. W. 11 Juli '29, No. 28).
3. Jaarverslag; Rek. en Verantw. 1929 met rapport Verificatie-Commissie en Begroeting 1930 (Zie K. W. 3 April '30, No. 14).
4. Benoeming Commissie nazien Jaarrekening 1930.
5. Voorziening vacatures Hoofdbestuur.
Aan de beurt van aftreden zijn de H.H. Jhr. Dr. Sandberg, Baars, Dr. Zeylstra, Deinum, Somermeijer, Roodhuyzen en Ir. Ruys. Beide laatstgenoemden stellen zich niet herkiesbaar.
Dubbel tallen: Jhr. Dr. Sandberg—v. Haaf ten; Dr. Zeylstra—Wentholt; Deinum—Michelsen; Somermeijer—Mackenzie; Prof. Nolst-Trenité—Mr. Bergsma (voor Roodhuyzen); Mans—Hansma (voor Ir. Ruys).
6. Benoeming H.B.-lid, afdeling 't Gooi.
7. Benoeming Eere-leden.
8. Verlenging nieuwe regeling omtrent de afdrachten van Afdelingsbesturen aan Hoofdbestuur.
9. Bepalen plaats eerstvolgende Algemeene Vergadering.
10. Rondvraag en sluiting.

PROGRAMMA VAN HET CONGRES

der

Vereeniging „Oost en West” te Bergen op Zoom

op Zaterdag 28 en Zondag 29 Juni 1930.

Zaterdag 28 Juni 1930.

11 u. 30 v.m. Aankomst en verwelcoming der congressisten op de Grootte Sociëteit door het Afdelingsbestuur

12 u. Lunch in de Grootte Sociëteit.

1 u. 30 n.m. Algemeene Vergadering in de groote zaal van de Sociëteit Thalia. Spreker: Prof. Dr. C. C. Berg, Hoogleraar in de Javaansche Taal en Letterkunde, over „Java en zijn houding tegen drie Wereldgodsdiensten”.

3 u. 15 n.m. Ontvangst van het congres door het Gemeentebestuur van Bergen op Zoom ten Stadhuijze, opgeluisterd door het Bergen op Zoomsche Mannenkoor.

3 u. 45 n.m. Autotocht aangeboden door V.V.V. naar de bekende Wouwsche Plantage.

7 u. n.m. Diner in de groote zaal van de sociëteit Thalia. Onder het diner Strijkorkest door het Ensemble Gebr. Dietvorst.

8 u. 30 n.m. Groot concert.
„De kosten van deelname aan lunch f2.— en diner f3.50, te storten op Postgiro, no. 34170 der Rotterd. Bankvrg., bijkantoor Bergen op Zoom, onder vermelding: Verzoeken overboeking op privé-rekening van den heer W. Laane, Penningmeester afdeling Bergen op Zoom der Vereeniging Oost en West.

(In de bereids verpreide circulaire werd abusievelijk opgegeven Postgiro no. 33170).“

Zondag 29 Juni 1930.

Boottocht op de Oosterschelde en tocht naar Zierikzee en het eiland Schouwen, aangeboden door de Afdeling Bergen op Zoom.

2 u. n.m. Ontvangst van het congres te Zierikzee en verdere bezichtiging van het eiland Schouwen.

4.30 u. n.m. Vertrek naar Bergen op Zoom. Aankomst ongeveer 6 uur, half zeven.

Tabel van den treinenloop naar Bergen op Zoom op 28 Juni 1930.

	Vertrek	Aankomst te Bergen op Zoom
Van Deventer	7.03	
„ Enschede	6.00	
„ Apeldoorn	6.49	
„ Amsterdam	8.22	
„ Nijmegen	8.40	
„ Breda	10.29	
„ Amersfoort	8.21	11.16 v.m.
„ Utrecht	8.50	
„ Hilversum	7.43	
„ Amsterdam	8.20	
„ Haarlem	8.42	
„ Leiden	8.54	
„ Den Haag	9.23	
„ Rotterdam	9.47	
„ Groningen	7.07	1.11 n.m.

Op velerlei verzoek blijft de inschrijving tot deelname aan het congres opengesteld tot uiterlijk 22 Juni a.s.

Het embarkement voor den boottocht is bepaald op Zondag 29 Juni, voormiddags halfacht precies. Het afdelingsbestuur te Bergen-op-Zoom heeft hiertoe gecharterd het stoomschip „Schelde” der Rotterdamsche Tramweg Mij., ruimte biedend aan ongeveer zeshonderd personen, met koud buffet en muziek aan boord.

Naar Bergen op Zoom!

De trouwe lezers van ons blad — en wij rekenen daartoe de meesten onzer leden — hebben, ongetwijfeld, met groote belangstelling kennis genomen van de hierboven afgedrukte aankondiging der Jaarl. Algem. Vergadering van onze Vereeniging te Bergen op Zoom op 28 en 29 dezer.

Bergen op Zoom is de tweede afdeling aan gene zijde van den Moerdijk; jong nog naar den datum van oprichting is zij evenwel de belangrijkste in Brabant en het ledental, meer dan 100, stijgt nog steeds, dank zij de onvermoeide werkzaamheid in die richting, van haar Bestuur, dat intusschen, zijn bemoeiingen vergemakkelijkt ziet door de ontvankelijkheid der inwoners voor doel en streven van „Oost en West”. Die ontvankelijkheid openbaart zich daar blijkbaar meer dan in onze oudste afdeling in het Zuiden, Breda, waar het afdelingsbestuur een gelijke mate van activiteit ontwikkelt zonder met al zijn ijver een gelijk resultaat te mogen bereiken. Maar stellig zal het Congres te Bergen op Zoom zijn invloed doen gelden in de nabijgelegen zuster-afdeling welke leden wel in grooten getale aanwezig zullen zijn, wat allicht de velen niet-leden aldaar tot aansluiting zal bewegen.

De organisatie van het Congres is volmaakt; een bijzonder gunstig samengesteld programma — leest en herleest het — stelt schoone beloften in uitzicht. Het is

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VRAAGT WONINGGIDS!

VESTIGT U TE HILVERSUM!!

„OLTHOFF'S LAND- & WONINGBUREAU” LANGESTRAAT 67 TEL 1763

5295

BRILLEN - PINGENEZ
KIJKERS
FOTO PROJECTIE
P. W. HIELE
Hofleverancier 5193
Zeiss Punkfal
LANGE JAN SSTR. 27, UTRECHT

INSTITUUT voor Stralenbehandeling

Electro therapie.
Electro homoöpathie.
Special. Aderverkalking, Asthma, Jicht, Rheuma, Lever- en Nierziekten, Stofwisselingziekten, Storingen v. d. inwendige Secretie, Hart- en Maagziekten, Huidziekten, Org. Zenuwziekten, algemeene zwakte.

Den Haag.

Bezuidenhout 37.

5425

Tel. 73872.

Spreekuren werkd. beh. Zaterdag 9-1 en 3-5.

Dr. H. W. REICH, Arts.

RESTAURANT EN PENSION BAZARSTRAAT 17-19 DEN HAAG

Het huis voor goed en goedkoop eten

Lunch, Diner en à la Carte
H. WEILEMANN, v/h Chef-Kok „KEMPINSKI”

5419

Wees een optimist — en uw gemoedstoestand zal zich in korten tijd ook in uw zaken weerspiegelen, zelfs in uw bankrekening. (Maandblad „Succes”).

Het Weekblad dat sinds 55 jaar aan de spits gaat der Ned. Geïllustreerde bladen, is:
EIGEN HAARD

EIGEN HAARD

dat uitmunt door smaakvolle verzorging en boeienden inhoud, mag daarom in geen huiskamer ontbreken

Doet daarom, wat Uwe ouders reeds deden en abonneert U op den huisvriend van jong en oud

EIGEN HAARD

Vraagt proefabonnement bij de Administratie: Drukkerij v.h. DE ERVEN LOOSJES, Ged. Oude Gracht 88, Haarlem 5154

GRONINGEN

N.V. MESDAG & Zn's EFFECTENKANTOOR

OUDE BOTERINGESTRAAT 17 - GRONINGEN
GEVESTIGD 1850
Directie: Mr. J. KOOL en Mr. G. MESDAG
Deposito - Rekening-Courant - Vreemde
Bankpapier - Reiscrédietbrieven - Assurantiën
Kluisinrichting - Bewaarplaats voor koffers
en eigen brandkasten. 5151

J. BECKER - GRONINGEN

Oude Ebbingestr. 52 - Tel. 997 - Oppericht 1875

Speciale Magazijnen voor
Verlichting - Verwarming en Sanitair
VAKKUNDIG PERSONEEL 5150

Linnenmagazijn „T SPINNEWIEL”

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
Oude Boteringestraat 14. Telefoon 3576
TAFEL- EN BEDLINNEN
TRICOTGOEDEREN
HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
Beslist krimpvrjje wollen Onder-
goederen — Indische uitrustingen
— Huwelijks- en Bébé-uitzetten —
Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
5148

BEZOEKT ZUIDLAREN

(Drente bij Groningen)

HOTEL VAN ESS

EERSTERANGS FAMILIEHOTEL
GARAGE :: TELEFOON 1

5149

N.V. Bemiddelings-Kantoor

Directeur R. VOS Sr.
Z.Z. Vischmarkt 14a. — Tel. 624.
Woningbureau 5395
Assurantiekantoor
Adviezen
Informatiën
Vraagt gratis toezending Woninggids

K. TIKTAK'S

THEE

KOFFIE

OPGERICHT 1870

DANKT SUCCES AAN PRIMA KWALITEIT

AMSTERDAM

GRONINGEN

5392

LEIDEN

W. F. ENGELS

HEERENGRACHT 60 - LEIDEN - TELEFOON 223
LOOD- EN ZINKWERKEN
GAS- EN WATERLEIDING 5172
SANITAIRE INRICHTINGEN

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK

„DE ZEEUW”

5175 HET MEEST GEVRAAGD
KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

H. C. VREEKEN - LEIDEN

RIJNSBURGERWEG 121 - TELEF. 2007
KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
FIJNE VLEESCHWAREN 5176
DELICATESSEN — WIJNEN — ZUIDVRUCHTEN

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN
„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect.
Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
Toonkamers: 5173
WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

VIOOL-INSTITUUT

Directeur ADOLF BRUNT - Nieuwe Rijn 10, Leiden

PRIVÉ-LESSEN: 5178

Aanvangsklasse . . . vanaf f 4. - p. m.
Middelklasse . . . vanaf „ 5. - p. m.
Kunstklasse . . . vanaf „ 6. - p. m.
Soloklasse . . . vanaf „ 7. - p. m.

HAARLEM

J. SMIT & ZONEN HAARLEM

Smedestraat 45 - Wagenweg 108
Telef. 10876 Telef. 11633

Botermarkt 19
Telef. 12133 5160

5156

15151

UW ADRES

voor opnamen
aan HUIS en in
het ATELIER

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
W. H. KLOES & ZONEN
Scheepmakersdijk No. 32
Telefoon 13592 — Haarlem
Speciale Afdeling FIJNGOED
5165

H. J. FEIJE

HAARLEM - TELEF. 11292

Speciaal ingericht voor Verhuizingen en
Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
Begrafenisonderneming - Goederenvervoer
Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst
5164

PROFANE EN RELIGIEUZE KUNST
5169

B. H. STEFFENS

ZIJLSTRAAT 65 - TEL. 14340 - HAARLEM
ETSEN EN GRAVURES

W. C. BERGISCH - BANDAGIST

NASSAUSTRAT 12rd - TEL. 11288 - HAARLEM

BREUK- EN BUIKBANDEN NAAR MAAT
Specialiteit in Corset-Buikband-Combinatie

Aleenverkoop voor Haarlem en omstreken van de
MEYRIGNAC BREUKBANDEN. 5159

K. E. van Huizen & Co. - Haarlem

Zijlstraat 6 - Tel. 10630 - Postgiro 10635

ook
Nederla
Cragt's
PINE'S

5167

Studentenhaver - Walnoten - Hazelnoten

VAN BREEMEN'S BRANDSTOFFENHANDEL

NEEMT PROEF MET ONZE

EERSTE KWALITEITEN

BAKENESSERGRACHT 78 SCHOUWTJESLAAN 23
Telef. 10070 Telef. 10848

HAARLEM

5168

Fa. A. BLOKDIJK & Zn. - HAARLEM

Oppericht 1900 - Gasthuisstraat 17 - Tel. 1024

LOOD- EN ZINKWERKERS

Sanitaire inrichtingen - Koud- en Warm-
water-, Gas- en Electriche leidingen. 5158

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS

Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem

Oppericht 1857

5155

Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren
en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzich-
ten tevreden zult zijn

ABR. MEIJER

GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476

OUDESTE SPECIAAL ADRES VOOR
JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
„ Wilh. Bengel Söhne
DAMES ONDERGOEDEREN „ Ribana
„ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

SCHRÖDERGROENMARKT DEN HAAG
TELEFOON 1-6-1-7-3 5091

Speciale afdeling voor:

Babykamer-artikelenGegarneerde Wiegen en
Luiermanden
Warmwaterkruikjes
Wollen en Donzen Wiegendeckentjes
Baby Weegschalen
Aankleed-commodes
Kinderbaden - Kinderledikanten
Loophekken - Kinderkasten
enz. enz.ALLE MATEN EN MODELLEN,
GELAKT IN KLEUR
NAAR KEUZE**VEEL GELD**betalen wij voor geheele of gedeelten van **Inboedels**,
gebruikte Meubelen, Perzische of andere Tapijten, ouder-
wetsch Meubilair, Kristal en oud Tinwerk.**Norden's Inkoophuis**SPUI 169 Tel. 14975
P.S. Dagelijks aan huis te ontbieden. 5068**Leden van „Oost en West“.**Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit **Melk**
en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting
„DE NIEUWE LANDBOUW“ 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarsche Str. 127
Telefoon 33855. Telefoon 50363.**BERGEN OP ZOOM**CONFISEUR CUISINIER
PATISSIER**E.J. ASSELBERGS**

FORTUINSTR. 5 TELEFOON 140

BERGEN OP ZOOM

5226

dan ook zeer te hopen dat, behalve de Bredasche leden,
ook die onzer overige afdelingen het werk van Bergen
op Zoom zullen waardeeren en daarvan blijf geven
door hun komst. Zóó hoog zijn de reiskosten toch waar-
lijk niet en welke aangename dagen zullen we er aan
op de Schelde beleven! Door Uw komst, leden, ver-
sterkt gij den band, welke toch allen, die tot een ver-
eeniging behooren, samenhoudt. En dan, we herhalen
het, een paar genoeglijke dagen wachten U in een be-
langwekkende plaats met schoone omgeving. Men
reken op U!

Naar Bergen op Zoom!

Belangstelling voor Indië.Bekend opschrift — nooit genoeg voor te houden aan
ieder Nederlander. Kan hierover dan nog wel iets
nieuws gezegd worden; herhaling vermeden? Zoo niet,
maar de vraag blijve onbeantwoord — dan zou daar-
mede nog allermintst uitgesproken zijn een vonnis over
de herhaling welke immers is „de moeder der weten-
schap“.Wat voortdurend levendig dient gehouden in het
Nederl. Volk, traag in bewuste waardeering voor z'nhoogste goed, kan geen verslappung dulden. Het gaat
hier toch om de nationale „saeck“, maar niet louter om
deze alleen, waar er nog hooger „saecken“ mee gemoed
zijn welke hier evenwel buiten beschouwing blijven.Het Koninkrijk der Nederlanden omvat, volgens de
Grondwet 1922, het grondgebied van het Rijk in Europa,
in Nederl. Indië, in Suriname en Curaçao. Het grootste
deel wordt dus gevormd door Nederl. (Oost-Indië). Vol-
gens de moderne staatkundige begrippen nu, wijst de
toekomst van dat eilandrijk naar een zelfstandige
plaats in de rij der volkeren en de voorbereiding daar-
toe is Nederlands koloniale taak welke het — eerste
onder de natien — sinds meer dan een halve eeuw
getrouwelijk vervult, zonder dat het zich al te veel van
de wijs laat brengen — en, hopelijk, ooit zal laten bren-
gen — dóór hen die, op de markt, sneller en snelst
tempo daarheen, luide, soms te luid, aanprijzen. 't Ap-
pelken valt van den boom als het rijp is, niet eerder, en
het woord van vreemde herkomst, maar volmaakt van
toepassing op onzen landaard: „langzaamheid baart
zekerheid“, is juist in deze, een vingerwijzing in de rich-
ting die gegeven moet worden.Is, tot die voorbereiding, de leiding aan degenen, die
daartoe geroepen en dus daarvoor verantwoordelijk zijn,
de Nederl. en de Nederl. Ind. regeeringen, in samenwer-
king met inheemsche bevoegden — ter bereiking van
het doel, op den te volgen weg mag en moet voorts op
den steun en de medewerking, i. e. w. op de daadwerke-
lijke belangstelling van een deel der bevolking van beide
deelen van het Rijk, gerekend worden.Wat Nederland aangaat, een kleine aanduiding op
dit punt: Men zou der waarheid tekort doen met te be-
weren, gelijk dat nog wel eens geschiedt, dat er, ten
huidige dage, geen belangstelling voor Indië, in Neder-
land bestaat. Een kwart eeuw geleden moge dit zoo
geweest zijn, thans niet meer. Ze is er bij de Regeering,
bij een kern van particulieren, — al houdt ze niet over
bij het gros der natie — men treft dezelve ook aan bij
instellingen, genootschappen, verenigingen — Oost en
West mag afzonderlijk genoemd worden — en zij open-
baart zich op onderscheidene wijzen.
Maar toch, er is moeilijk een zoo deugdelijk en doel-
treffend middel aan te geven om den band tusschen het
Oosten en het Westen nauwer toe te halen als dat van
het persoonlijk contact.Persoonlijk contact heeft, weliswaar, de eeuwen
door bestaan als gevolg van velerlei omstandig-
heden, doch kan altijd het meest bevorderd
worden en in dezen daarvoor gunstigen tijd vooral,
door de keuze van beroep voor de vaderlandsche
jeugd, steeds meer te vestigen op het uitgestrekte gebied
onder den evenaar waar nog plaats is voor velen.
Ofschoon, elk jaar opnieuw, zowel particulieren als
landsdienaren in niet onaanzienlijke getale naar Indië
gaan, zoo kan toch dit aantal, gegeven de verhouding:
gebied, bevolkingscijfer aanmerkelijk stijgen (de bevol-
king van ons land vermeerderde in 1929 met 100.000
zielen!) Moet een toenemende afvloeiing Nederland ten
goede komen als een onschatbaren afzet voor zijn zonen
en dochters die dan land en volk van Indië leeren ken-
nen, begrijpen en waardeeren, waardoor de gezichts-
kring, hier en ginds, verruimd wordt, wie zal de waarde
voor Indië bepalen van die goede krachten welke dat
land mede helpen opheffen op velerlei gebied, geschool-
de krachten welke er uitnemende diensten kunnen
bewijzen en van welke er nimmer genoeg zijn? Het
nationaal accent even uitschakelend, behoeft toch ver-
der niet betoogd te worden dat de keuze van een beroep
in Indië voor onze jeugd, in elk opzicht, aanbevelens-
waardig is. Zij, die na volbrachten tijd in het Vaderland
zijn teruggekeerd, plegen gemeenlijk zich niet te beklagen
over hunnen loopbaan in de tropen, en verkeerden,
ook vooral finantieel, in beteren staat dan hunns gelijken
die hun gansche leven in Nederland sleten.Ouders, voogden, opvoeders, zij kunnen dat weten en
weten het ook, wat niet zeggen wil dat een herhaling
van deze oude waarheid, overbodig is (zie boven). Her-
haling is toebereid voedsel, niet enkel voor dieren.Het argument van zoeven, 't finantieele, is van mate-
rialistischen aard, en men kan er wel eens gering-
schattend over hooren spreken, al telt het dan nog zoo
zwaar in den strijd om het bestaan. Daarover dan, ten
besluite, een enkel woord, in het algemeen. Wie goed
onderscheidt, bewijst goed, zegt het spreekwoord. Het
materialistisch streven, met als gevolg de gouden
vrucht, verdient de schuwheid niet met welke 't wordt
aangezien en het stigma het Westen opgelegd dat het
de materie, de stof verafgoodt, bewust op wankelen
grondslag. Want het is, in zekeren zin, juist de glorie
van het Westen; immers het is het doordringen tot den
aard der stof, de materie en behoort, als zoodanig aan-
gemerkt te worden als een triomf van den mensche-
lijken geest. Wel verre van dit materialisme te minach-
ten, wordt 't hier in het Oosten door de scherpe ziens-
— o.a. Rabindranath Tagore — benijd en bewonderd door
hen ook wier geestesrichting een geheel andere is. Boven-
dien, het materialisme is een betrekkelijk begrip dat
steeds, in meer of mindere mate, het ideeële insluit.
Vandaar dat uit materieele overwegingen vaak de
schoonste idealen daadwerkelijk tot nadere verwezen-
lijking, d. w. z. materialiseering, worden gebracht.Belangstelling voor Indië moet warm gehouden worden
en aangekweekt. Moge ze, almeer aan den dag treden,
opdat daardoor naast een welbegrepen eigenbelang van
de individu, het Rijksverband versterkt worde, de toe-nadering van Volk tot volk bevordert, zoodat dienen-
gevolge volkomen verwezenlijkt wordt wat uitgedrukt
is in de kernspreuk onzer Vereeniging:Oost en West en Nederland,
Krachtig door het Rijksverband.**Herinneringen aan het cultuur-
stelsel.****Nederlandsch Oost-Indië voor honderd jaar terug.
Hoe Graaf van den Bosch in Januari 1830 de toestanden
in Oost-Indië aantrof.**Met het jaar 1830 vangt het, wat men wel eens noemt,
zwarte hoofdstuk in het boek onzer koloniale geschie-
denis aan. Immers toen werd het op zich zelf nog niet
direct zóó ergerlijke cultuurstelsel ingevoerd, dat echter
vooral door zijn wreede, althans inhumane toepassing
ontzettend veel leed en weedom over Java en de Javanen
heeft uitgestort, welks uitwassen Baron van Hoëvell en
Douwes Dekker, Rochussen en Van Deventer elk op zijn
wijze noodzaakten, om in geschrifte of door pleidooten
in 's lands vergaderzaal scherpe critiek uit te oefenen
op de wijze, waarop onze regeering zich verlaagde tot
een groote cultuuronderneming onder de firma „Gouver-
nement van Nederlandsch-Indië“, die aan Java in ruil
voor de 32 miljoen batige saldi op den duur een groote
eereschuld had. Eén man werd er echter groot door,
Johannes van den Bosch, die er eerst zijn baronnen- en
later zelfs een graventitel aan dankte en toch ook als
onvervalsche patriot de belangen van zijn land meer
dan z'n persoonlijke op het oog had en bij de self-made
and representative men onder onze beroemde mannen
inderdaad niet achteraan komt.Zooewel philanthroop als koloniale specialiteit heeft
hij ten volle zijn sporen verdiend, in welke eersbedeel-
de kwaliteit de dissertatie van Dr. J. J. Westendorp—
Boërma (Johannes van den Bosch als Sociaal Hervor-
mer. De Maatschappij van Weldadigheid) hem uitstekend
schetst, terwijl de koloniale literatuur ruimschoots stof
biedt om hem in zijn tweede functie voldoende te leeren
kennen. En toch schreef bovengenoemde Dr. W. R.
Baron van Hoëvell decennien geleden, toen Mr. Van
Deventer nog niet met cijfers had aangehouden, hoe ver-
derfelijk Van den Bosch' Cultuurstelsel voor Indië en de
inlanders had gewerkt, in het Tijdschrift voor Neder-
landsch-Indië: De vloek van het cultuurstelsel is wel
deze geweest, dat de Regeering in Nederland zich feite-
lijk losmaakte van alle verantwoordelijkheid voor de
welvaart der inlandsche bevolking, zoolang de schat-
kist maar gevuld werd." En daarvoor zorgde Van den
Bosch, eerst als Gouverneur- en Commissaris-Generaal
(— 1833) en daarna als Minister van Koloniën (— 1839).Hoe kan nu deze verantwoordelijke functionaris in het
licht der geschiedenis gerehabiliteerd worden, dat we
hem desondanks een groot, bekwaam en goed man,
voortreffelijk bestuurder en zedelijk hoogstaande per-
soonlijkheid kunnen blijven noemen? Ter beantwoor-
ding van die vraag zullen we zijn gedragingen hier te
lande en in de beide Indiëën toetsen aan wat men in die
dagen deugdelijke koloniale politiek en net welzijn der
onderdanen noemde.Eerst iets over den persoon zelf. Johannes van den
Bosch werd den 2den Februarj 1780 te Herwijnen in Gelder-
land geboren en vertrok reeds als jongeling naar
Nederlandsch Oost-Indië, waar hij eerst werkzaam was
als volontair, om reeds in 1797 benoemd te worden tot
luitenant bij de genie op Java. In 1801 volgde zijn be-
noeming tot kapitein aide-de-camp (overeenkomende met
kapitein-adjutant van tegenwoordig), toegevoegd aan
generaal Van Overstraten, in 1804 tot majoor aide-de-
camp van den gouverneur-generaal Sieberg en in 1807
tot luitenant-kolonel en adj.-gen. van den gouv.-gen.
Wiese. Zoo doorliep hij vrij vlot verschillende rangen
in het koloniale leger. Intusschen was hij in 1808 gerepa-
triëerd en trad bij de vrijwording onzer natie in 1813
in dienst des lands, nam nog een werkzaam aandeel in
de bevrijding zijner natie van Napoleons heerschappij
als aide-de-camp van luit.-gen. Kravenhoff, totdat hij in
Nov. 1814 weer belast werd met de directie der Oost-
Indische militaire zaken. Behalve man van het zwaard
was hij ook vaardig met de pen, hetgeen bleek, toen hij
in 1818 deed verschijnen zijn merkwaardige „Verhande-
ling over de mogelijkheid, de beste wijze van invoering
en de belangrijke voordeelen eener algemeene armen-
inrichting“, welke de oprichting der koloniën van de
Maatschappij van Weldadigheid ten gevolge had. Met
het door hem ontworpen stelsel beoogde hij behoefte
of z.g. armlastige stedelingen, die zich daartoe vrij-
willig opgaven, naar onontgonnen land over te brengen,
hen daar aan geregelden arbeid en goede orde te ge-
wennen, hen naar lichaam en geest te veredelen en hunH.H. Leden van „Oost en West“! Een inst. dipl. heeft nooit
de waarde van het diploma Mercurius of Ver. v. Leer.
Wie deze laatste in 5 mnd. wil behalen, neemt zijn**BOEKHOUDLESSEN**bij **REINDERHOFF**, Sweelinckstr. 108 (Duinoord), Den Haag,
Leeraar M. O. en practicus, Examinator Ver. v. Leer;
Hoogste ref.; 90 à 100% geslaagden. Tot heden 207 dipl.
en M. O. akten. 5448

ARNHEM EN OMSTREKEN

KAMERBEEK
BAKKERSTRAAT 3
ARNHEM 5141

**MODELHOEDEN
CHAPELLERIES EN NOUVEAUTE'S**

N.V. Linnenmagazijn „t Spinnewiel”

G. H. MEIJER

ARNHEM, Ketelstraat 12. - Telef. 26077
NIJMEGEN, Betouwstraat 1. Telef. 2459

Tricotgoederen - Huishoudgoederen
Tafelgoederen - Huwelijksuitzetten
Baby-uitzetten. 5138

INDISCHE UITRUSTINGEN

UTRECHT

N.V. v.h. J. E. WEENINK - Utrecht

Leverancier Utr. Industrie- en Huishoudschool

Beveelt zich beleeft aan voor de leveranties van
KOLONIALE WAREN — COMESTIBLES
GEDISTILLEERD — WIJNEN — LIKEUREN
DONKERE GAARD 6-8 — TELEF. 10110
Laat 2 x per week aan huis hooren en bezorgen

5185

Firma R. DIKS en B. GROOTENBOER

Aannemers - Timmerlieden - Metselaars
Taxatie

5184

Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoud

TELEF. 10633 EN 10084

BREEDSTRAAT 28-30 — UTRECHT

ELECTRISCHE BOEKBINDERIJ „OUDWIJK”

Fa. VAN WIJK & VAN DEN WIJNGAARD

oudwijkerdwardsstraat 104-110 - UTRECHT

TELEFOON 12957 5187 POSTREKENING 114098

Speciaal adres voor Particulier Bindwerk

GERESERVEERD

voor de firma

J. BREEDVELD

Orthopaedische Schoenmakerij

UTRECHT

5182

NIJMEGEN

Piano's, Vleugels, Autopiano's, Harmoniums
ook gebouwd voor de Tropen — Vraagt offerte

G. A. J. VAN KALMTHOUT

BISSCHOP HAMERSTRAAT 3 - TELEF. 1562

NIJMEGEN

5179

TH. MARTENS & ZONEN

ZIEKERSTRAAT No. 65, NIJMEGEN
TELEF. 1535

HET AANBEVOLEN ADRES VOOR „OOST EN WEST”
ENCADREMENTEN - ETSEN - SCHILDERIEN
BILLIJKE PRIJZEN - KWALITEITEN GEGARANDEERD
5231

N.V. Woningbureau

voorheen 5145

R. WOHRMANN & Co.

(Directeur: H. C. VELDWIJK)

NIEUWSTRAAT 14

TELEFOON 24 — BAARN

— Woninggids gratis en franco. —

Kunst- en Antiekhandel „SENA”
Schilderijen en Antiek

Stadhoudersplein 164 — Den Haag

Toonkamers

5234

van Antieke Meubelen, Oude Schilderijen
en Curiositeiten

Dagelijks Geopend van 10-5 uur — Telefoon 36516-37344

HANDWERKEN

5056

HANDWEVEN

**HANDWERKSTOFFEN
GARENS**

GROOTSTE SORTEERING

HOLL. KUNSTWEEFHUIS

MOLENSTRAAT 7 — DEN HAAG

N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL

Denneweg 67a

Telefoon

Den Haag

14427

5113

Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT
Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en
GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

GELDBELEGGING

Uiterst soliede gebouwde huizen te koop.
Hypotheek voorhanden.

Ons kantoor belast zich tevens met het
administreeren Uwer huizen.

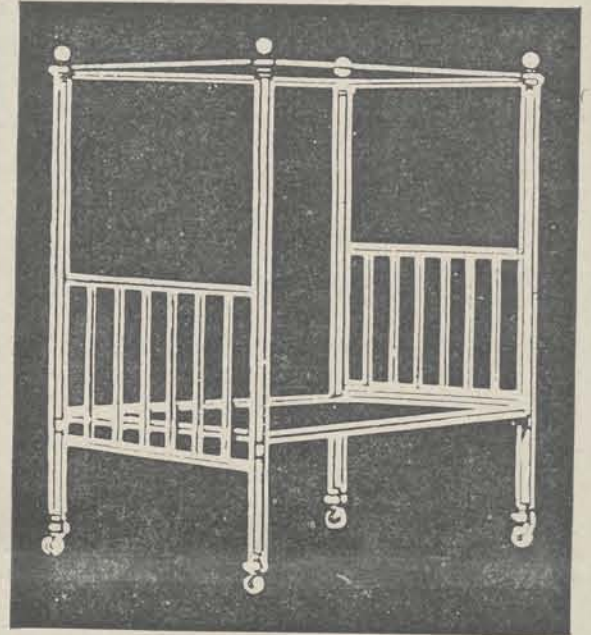
Aanbevolen door „Oost en West”

N.V. Bouw- en Woningbureau
„ESCAMP”

Laan van Meerdervoort 341 — Den Haag

TELEFOON 90336

5236

**HET IDEALE
TROPENLEDIKANT**

voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50

Fa. J. F. HENDRIKS

GEDEMPTE BURG WAL 65 5042

DEN HAAG - TELEFOON No. 10786

Aanbevolen adres door „Oost en West”

INVAR RIJWIELEN
ALEX FRESCO

1e van den Boschstraat 10. Tel. 72529

Juliana van Stolberglaan 282 5430

Agentschap: Jüncker J.C.R. Rijwielen

Continental-Portable

100% Schrijfmachine

N.V. Handel Maatschappij

ADR. KOLLER & v. OS

Rotterdam. 's-Gravenhage. A'dam.

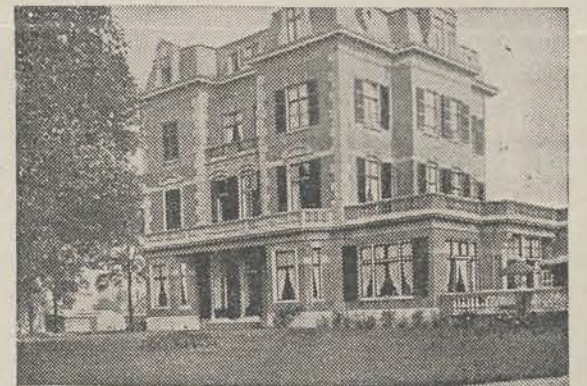
Noordeinde 103 5269

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 — 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken

Safe-Inrichting

5007

— HERSTELLINGSOORD —
„Huize Maria Emalia Dorrepaal”

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving
met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor
repatrieerenden, die, op advies van een geneesheer,
eenigen tijd rust behoeven. 5023

BILLIJKE PRIJZEN.

VRAAGT PROSPECTUS.

kinderen door een degelijke en vakmatige opleiding tot nuttige landbouwers te vormen. Hoofddoel van zijn plan was dan ook om dit soort menschen aan arbeid, productief werk te helpen en hun den landbouw te leeren, gelijk hij naderhand ook in Indië den Javaan tot landbouwer wenschte op te leiden en wel door zijn *cultuurstelsel*. Hier in Nederland trachtte hij dat doel te bereiken door vrije koloniën te stichten als philanthropische inrichtingen, ten einde duizenden H.A. woest-ten grond in cultuur te brengen.

De noodzakelijkheid echter, om tevens uitvoering te geven aan art. 274 Code Pénal betreffende dépôts de mendicité (bedelaarskoloniën), was oorzaak van de stichting dezer instellingen, die ook door de Maatschappij van Weldadigheid beheerd moesten worden, waartoe Van den Bosch aanvankelijk weinig genegen was. En zeer terecht, want de vereeniging van tweeërlei en aard en doelstelling zeer verschillende koloniën werkte nadeelig op het slagen van zijn oorspronkelijk plan, bracht de vrije koloniën in discredit en op een kwaden naam, zoodat de aanmelding er voor niet vlot liep. Ook de ramingen en berekeningen bleken niet juist: inplaats van het groot aantal valide bedelaars, die in hun eigen onderhoud wenschten te voorzien en waarop men had gerekend, kwamen er duizenden gebrekkigen en maatschappelijk ongeschikten, geestelijk minderwaardigen en zelfs anti-sociale elementen, die allen onderhouden moesten worden en weinig productief werk verrichtten. De Maatschappij geraakte dan ook spoedig in de schulden, die de regeering door de ongunstige financiën des lands ten gevolge van den Belgischen Opstand niet kon dekken, zoodat de Commissie van Weldadigheid in 1842 haar beheer neerlegde en de betrekking tusschen de Maatschappij en de Regeering in 1843 bij een nieuw contract op betere grondslagen werd geregeld. Toch was deze proefneming weer een leerschool voor Van den Bosch.

Wel was deze uitkomst nog zóó slecht niet, of een bevolking van 12000 zielen met het noodige vee woonde na tien jaren dáár, waar in 1818 nog slechts onafzienbare heidevelden waren, die niets opleverden en voor woest lagen. Een langen tijd voerde Van den Bosch zelf het beheer over de door hem gestichte koloniën en woonde hij er dicht bij, totdat hij in 1827 als Commissaris-generaal naar onze West-Indische bezittingen werd uitgezonden, om reeds het volgende jaar tot Gouverneur-generaal van Oost-Indië te worden benoemd.

Hij volgde echter niet direct zijn bestemming daarheen en maakte zich dien tijd te nutte door den nood der schatkist geheel te leeren doorzien en vertrouwd te raken met de innigste wenschen zijns vorsten, Koning Willem I, om het land uit de financiële impasse te redden, met de klimmende behoefte aan een snelwerkende hulp bekend te worden en naar middelen om te zien, welke de benoedigde millioenen in de Nederlandsche schatkist konden brengen. Voorshands was het eigen land daartoe niet in staat, de Jan Saliegeest zijner land- en tijdgenooten werkte als een domper op elk vruchtbaar initiatief. Maar, wat nood: Nederland had nog koloniën en deze moesten en konden productief gemaakt worden met medewerking der inlanders zelf, die immers evenals de maatschappelijk-ongeschikten in het vaderland nog de goede cultuur moesten leeren. Zoo kon de een de ander helpen. Bovendien de Javaan op te voeden tot den arbeid was toch een ethische doelstelling, die de handhaving der oude dwangcultures wechtigde. En nog steeds werkte het oude zuurdeesem uit de dagen der V. O. C. door: Hoe krijgen we geld uit onze koloniën? Zijn de koloniën er niet voor het moederland? Het laatste had toch recht op de baten uit de eerste!

Met Van den Bosch keerde dan ook een stukje Compagnie's geschiedenis terug, daar hij als voorstander der beginselen van de V. O. C. alle vrije cultuur veroordeelde, in ernst beweerde, dat gedwongen cultures in het voordeel der bevolking waren en daardoor materieel, moreel en paedagogisch werkten. Het telen van producten voor de Nederlandsche markt zou de inlandsche landbouwers ijveriger en meer vooruitziend maken. In de West had hij de betekenis van den slavenarbeid leeren kennen en in de Oost was hij met het stelsel der door de Engelschen ingevoerde landrente tot in de puntjes op de hoogte, zoodat hij den tijd rijp achtte voor een door hem ontworpen stelsel: de bevolking zou niet langer een deel van den oogst doch van den grond afstaan, wat insloot een deel van hun tijd en hun arbeid, om cultures voor de markt hier te lande te telen, welke door de regeering zouden worden voorgeschreven. Hij rekende hun al vast voor, dat dit voordeliger zou zijn: de landrente vroeg $\frac{2}{3}$ en het cultuurstelsel eischte $\frac{1}{2}$ van den grond. Verliezen bij mislukte oogsten zouden vergoed worden en wat het cultuurstelsel meer opbracht dan de landrente, zou de bevolking ten goede komen. De meerdere welstand en vermindering der belastingen zouden het gevolg zijn en verwaarloosde gronden zouden thans in cultuur worden gebracht. Men

HANDELS-DAGSCHOOL

aansluitend op H.B.S. 3-j., of Mulo-School - Eenjarige opleiding in de hoofdvakken, namelijk, FRANSCH-, DUITSCHE-, ENGELSCH- HANDELS-CORRESPONDENTIE, STENO, TYPEN: BOEKHOUDEN, EFFICIENCY - Practische kantooropleiding - PROSPECTUS GRATIS

INSTITUTEN „SCHOEVERS”

DEN HAAG — STADHOUDERSPLEIN 3 en 7 — TELEF. 52594

5096

Amsterdam N.-Witsenstraat 3, v.-Baerlestraat 13; Rotterdam: N. Binnenweg 167; Groningen: O. Ebbingstraat 14

ziet, hoe achter het heele ontwerp zoowel de econoom als de philanthroop staat, die wel zorgen zou, dat de batige saldi het systeem nog den schoonsten schijn gaven. En funest werkte vooral, dat al deze schoone beloften niet nagekomen zijn!

Doch *schijn* was het ook alleen, niets meer. Bovendien niet eerlijk, maar valsch. De staatkunde der V. O. C. was zelfs minder te veroordeelen dan de koloniale politiek, die achter het cultuurstelsel school. Toen waren er nog onder invloed der Kerk aanzienlijke bedragen uitgegeven voor ideële en religieuze belangen, doch gedurende de periode 1830—50 zoo goed als niets. De Compagnie moest nog leergeld betalen voor haar copulatie van handel en staatkunde, doch het Cultuurstelsel miskende in haar preferentie van commercie boven ethische politiek de lessen der geschiedenis van twee eeuwen lang. De Compagnie moest nog een basis voor gezonde koloniale politiek leggen — heeft hiervoor trouwens ook bitter weinig moeite gedaan! —, doch het Cultuurstelsel was een aanfluiting op het mooie werk van een Daendels, een Raffles en de commissarissen-generaal, een belangrijke stap terug naar het moeras der ellende, waaruit ze tusschen 1800 en '30 was opgehaald. De Compagnie had immer openlijk bekend, dat haar leus was geldverdiene; de regeering, die het Cultuurstelsel invoerde — en vooral de wijze, waarop en de middelen waarmee de toepassing er van geschiedde! — huichelde, door met het systeem valsche voorspiegelingen te doen, terwijl het enkel kloppen op den geldbuidel was.

Toen Van den Bosch in Januari 1830 op Java aankwam, waren de omstandigheden hem in zooverre gunstig, dat de geldverslindende Java-oorlog (1825—1830) ten einde liep door de verliezen van Diponegoro, die reeds in Maart van dat jaar kon worden gevangen genomen. Daardoor konden de Vorstenlanden in een afhankelijker verhouding tot het moederland worden gebracht en bleven zij niet langer een broeinest voor opstandige elementen, hetgeen een groot voordeel was bij de op handen zijnde invoering van het nieuwe cultuurstelsel. Verder werd door de annexatie der „provincies” Banjoemas, Bagelen, Madioen en Kediri, de inkrimping van Soerakarta en Djogjacarta door het Gouvernement de beschikbare grond voor de cultures der Europeesche markt met 3000 vierkante mijlen vergroot en konden de Vorstenlanden bij een eventuele volksverhuizing door de invoering der dwangcultures niet langer voor de vluchtelingen openstaan. De door Van den Bosch spoedig daarop ondernomen reis door Java verschaftte hem dan ook een geschikte gelegenheid, om de voorbereidende maatregelen tot invoering van het cultuurstelsel te treffen en het zou tot 1915 duren, voor daarvan alle sporen en de daaruit ontstane misstanden geheel waren weggenomen.

De politietroepen en Curaçao.

Kranslegging bij gedenkzuil van Sergeant-majoor Vaas.

Zaterdagmiddag 7 Juni werden door den commandant van het Depôt Politietroepen twee kransen gelegd aan den voet van de gedenkzuil, opgericht te Nieuwersluis, ter nagedachtenis aan den juist een jaar geleden op Curaçao gevallen sergeant-majoor der militaire politie L. Vaas.

De eene krans werd gelegd namens het Depôt personeel en de andere namens een oud-leerling van het Depôt, den heer Kischemöller, thans in burgerbetrekking in Oost-Indië verblijf houdende.

De kranslegging geschiedde in tegenwoordigheid van het vaste personeel van het Depôt en van het deze week aangekomen personeel, dat opgeleid zal worden voor den Hollandschen politietroependienst en werd voorafgegaan door een door kapitein Vermeulen gehouden korte herdenkingsrede, waarin hij de droevige gebeurtenis van het vorig jaar schetste en den persoon van Vaas met zijn karaktereigenschappen en groote plichtsbetrachting op treffende wijze naar voren bracht en iedereen ten voorbeeld stelde.

Deze eenvoudige en intieme plechtigheid eindigde met

M. J. VAN DER VELDE

DUINSTRAT 6-8

SCHEVENINGEN

TELEFOON 50016

RIJ-ONDERRICHT

• HANDEL IN •

LUXE PAARDEN

PENSIONSTALLING

5367

het door alle aanwezige militairen brengen van het militair saluut als eerbiedige hulde aan de nagedachtenis van den op zijn post gevallen makker.

Militaire politie voor Curaçao.

Op 6 Juni zijn met de „Crijssens” van de K. N. S. M. van Amsterdam vertrokken 20 militairen, bestemd voor den politiedienst op Curaçao. Op 20 Juni a.s. zal een evengroot aantal daarheen vertrekken. Deze militairen vormen de 2e ploeg, welke bij het Depôt Politietroepen te Nieuwersluis is opgeleid voor bovengenoemde dienst.

Behalve de militaire en politionele vakken, welke van belang zijn voor den militairen politiedienst op Curaçao, heeft deze ploeg ook lessen gevolgd in Papiamentsch en Spaansch. Het onderwijs in deze talen werd wekelijks gegeven door mej. A. E. Winkel (Papiamentsch) en Mr. Dr. J. A. van Praag, privaats-docent aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam (Spaansch). Dat deze taallessen van groote betekenis zijn voor bedoelde militairen, behoeft wel geen betoog.

Eenzelfde les-program zal ook gegeven worden aan het personeel der nieuwe opleiding, dat binnen eenige dagen op voornoemd Depôt zal worden gedirigeerd en waarvan de sterkte in verband met uitbreiding van den militairen politiedienst op Curaçao en plaatsing van militair politiepersoneel op Aruba, ongeveer 80 man zal bedragen.

Azië en Wij.

Azië en Wij, een studie over onze verhouding tot Nederlandsch-Indië door E. D. van Walree, gewezen consul der Nederlanden in Japan en China, oud-directeur van de Nederlandsche Handel-Maatschappij. Uitg. P. N. van Kampen en Zoon, Amsterdam.

In deze zeer lezenswaardige studie neemt de heer Van Walree de ontwikkeling van Nederlandsch-Indië in beschouwing in verband met en als onderdeel van de opleving in andere Aziatische landen. In beknopte vorm geeft schrijver, onder vermelding van enkele historische bijzonderheden een overzicht van den tegenwoordigen toestand in Nederlandsch-Indië, Japan, China, Britsch-Indië en in de voornaamste koloniën en Staten in Zuid-Oost en West-Azië, om daarna die toestanden onderling te vergelijken en verder te bespreken wat in de naaste toekomst onze taak in Indië is. Deze korte maar degelijke studie van een financier, die den gang der ontwikkeling in verschillende deelen van Azië persoonlijk heeft gadeslagen, verdient door een ieder te worden gelezen.

In de laatste paragraaf der brochure wordt een ruwe schets gegeven van wat in de naaste toekomst in Indië te doen valt. In de eerste plaats van overheidswege. Bij voortdurende groote aandacht geschonken aan het onderwijs, gegrond op de behoeften van

WELKOM IN NEDERLAND!

5080

Het Crediet-Magazijn „DE RESIDENTIE” zou met genoeg Uw opdracht tot levering van Uw geheele installatie bij Uw terugkomst in het Vaderland ontvangen. Al wat „De Residentie” levert, is van eerste kwaliteit, billijk in prijs. De betaling wordt geregeld in overleg met U.

Crediet-Magaz. „De Residentie”
Lange Beestenmarkt 119-127
TELEFOON 15555 — DEN HAAG

HANSA
TAFELZILVER

Het laagst geprijsd-
het hoogst geprezen.
Zowel verzilverd, als in
gewaARBORGd massief
zilver verkrijgbaar.

5039

een eenvoudig, landbouwend volk; men kweeke geen intellectueel proletariaat, zich daarbij spiegelend aan Britsch-Indië, waar het zooveel onheil aanricht. Noodig is versterking van het Inheemsch element in het bedrijfsleven, in de ambachten en de technische vakken, in den kleinhandel en in de kleine cultures. Men leere den Oosterling de voordeelen van gezetten arbeid en eerlijke practijken. De opkomst van een degelijken middenstand worde bevorderd. Zal Nederlandsch-Indië er op mogen rekenen, dat het voor productieve uitgaven ook verder een beroep op de kapitaalmarkt zal kunnen doen, dan dient er voor te worden gewaakt, dat zijn crediet goed blijve. Hiertoe is in de eerste plaats noodig dat de staatsfinanciën zuinig en conservatief worden beheerd en voortdurend door de houding der extreme elementen niet noodeloos angst voor de veiligheid der te leenen kapitalen worde geschapen. Wil men op de snelst mogelijke wijze voorwaarts, dan zijn rust en vertrouwen de onmisbare eerste voorwaarden. Wie zich tegen het gezag verzet, wie daadwerkelijk verzet pleegt of beraamt, wie tot verzet aanspoort, moet weten dat hij het bestuur onverbiddelijk en onverzettelijk tegenover zich zal vinden.

De tweede voorwaarde voor welslagen is wederzijdsch vertrouwen, meer toenadering tusschen Oost en West. Met een beroep op zijn ervaring in Japan, wijst schrijver er op, dat de goede gang van zaken in hooge mate kan worden bevorderd door de houding, welke ambtenaren en particulieren, zoo in Indië als in Nederland, in hun persoonlijk optreden tegenover de Inheemsche intellectuelen innemen. Minder vooroordeelen, meer vriendschappelijken omgang, meer vertrouwen tusschen Europeanen en hun Indische medeburgers, dat moet de naaste toekomst brengen!

Wij moeten er naar streven dat de bevolking van Nederlandsch-Indië aan de oprechtheid van onze politiek blijft gelooven. Wij moeten er voor zorgen, dat de groote meerderheid dier bevolking zich in haar land als onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, in ons staatsbestel, senang blijft gevoelen.

A. GAILLARD.

Comité „Pa Van der Steur“.

Het is moeilijk te zeggen, wie of wat meer bewondering afdwingt, de persoon Pa van der Steur, die gedreven door naastenliefde, ruim 37 jaar geleden te Magelang begon met zich te ontfemen over een paar weesjes, wier Hollandsche vader pas was overleden en wier Inlandsche moeder geen kans zag om die beide stimpertjes groot te brengen, dan wel zijn opvoedingswerk, dat, aldus begonnen, zich zoodanig uitbreidde, dat in zijn inrichting thans 882 weezen, verlaten en verwaarloosde kinderen zijn opgenomen. Een werk, waaraan hij zich geheel geeft, dag en nacht. Door zijn zorg en toewijding worden al die kindertjes, die anders vrijwel in de kampong zouden verongelukkig, opgevoed tot nuttige leden der maatschappij. Zij, die kunnen leeren, volgen de m.u.l.o.-school, anderen krijgen ambachts of meer technisch onderwijs, zoodat men de pupillen nu overal aantreft, als arbeiders, op de kantoren en bij de cultures, bij het onderwijs en in het kader van het leger, ja zelfs te Leiden.

Behalve de zorg voor zooveel jonge menschen, heeft hij, het kan haast niet anders, voordurend met geldzorgen te kampen. Nu, bij gelegenheid van zijn 65sten verjaardag, vraagt hij steun uit Holland. Slechts 65 cent!

Wie zou dit sympathieke doel niet graag steunen, en aldus een klein beetje meehelpen aan het groote opvoedingswerk, dat ginds, te Magelang, zooveel weezen ten goede komt?

Pa's wensch worde in overvloedige mate vervuld!

Het Comité,
R. ZUYDERHOFF, *Dagelijksch*
F. VAN PESKI, *Bestuur van*
F. H. A. VAN DER BRUGH, *Oost en West.*
Secr.-Penningmeester,
F. H. W. J. R. LOGEMAN,
Hr. Dr. C. G. S. SANDBERG,
Mevr. de Wed. Mr. C. TH. VAN DEVENTER—
MAAS.
A. GAILLARD.
E. M. HAKSVELDT.

N.B. Giften worden gaarne ingewacht bij den Secretaris-penningmeester van Oost en West, Post Giro No. 14574, Korte Voorhout 6, Den Haag.

HOTEL „DE TWEE STEDEN“ | RESTAURANT „DE TWEE STEDEN“

Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
Thé Dansant — Diner Concert
Roemeensch Orkest 5104
Uitstekende Keuken
GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Van Week tot Week.

Van Dinsdag 10 tot Maandag 16 Juni.

H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana zijn Maandag per Batavier V naar Noorwegen vertrokken om aldaar eenigen tijd te verblijven. Z. K. H. Prins Hendrik zal, na een verblijf in Duitschland, zich later bij Zijn gezin voegen.

Naar oud gebruik heeft Zaterdag de rijksopperkeurmeester van haring, de heer H. Droppert, uit de door schipper G. v. d. Snoek, van den stoomtreiler Vl. 84, toebehoorende aan de N.V. Reederijkantoor v/h. firma J. Bot, als eerste aangebrachte lading haring, een kantje uitgekeurd als koninginneharing. Enkele oranje geschilderde vaatjes van deze haring zijn daarop terstond per auto door den opperkeurmeester en den betrokken schipper aan de Koningin, de Prinses en de Koningin-Moeder gebracht.

De Regenten-vereening Sedio Moeljo heeft een 2de inlandsch bestuurscongres uitgeschreven, hetwelk zijn bijeenkomst zal houden van 13—15 Juni e.k. in het gebouw van den Kunstkring te Weltevreden.

Blijkens tot nog toe ontvangen mededeelingen zullen ten minste 200 personen aan het congres deelnemen, waaronder 30 regenten, 12 zelfbestuurders en 60 volkshoofden uit de buitengewesten, afkomstig uit alle deelen van Ned.-Indië. Verder zullen aan het congres deelnemen vertegenwoordigers van den Sultan van Djokja en van den Soesoehoenan van Solo, terwijl Pangeran Adipati Ario Mangkoe Negoro VII, hoofd van het Mangkoe Negorosche Huis persoonlijk het congres zal bijwonen. Ook Atjeh zal op het congres zijn vertegenwoordigd en wel door Tenkoe Mohamad Thajib en Tenkoe Hasan Peureula.

Naar verluidt, is de conferentie tusschen het Kantoor van Arbeid en de Delische werkgevers en werknemers-organisaties, wegens verhinderd van enkele deelnemers, uitgesteld tot den 12den Aug. e.k.

De Deli Spoorweg Mij. zal met het oog op de tijdsomstandigheden de verdere uitbreiding van het net in Zuidelijke richting stopzetten. Daarmede wordt de aanleg van 13 K.M. nieuwe lijn uitgesteld. Met deze stopzetting gaat het ontslag gepaard van het bij den aanleg werkzaam zijnde personeel in tijdelijken dienst. Echter zal een aanvang gemaakt worden met de werkzaamheden voor den bouw van een nieuwe brug op de lijn Medan—Belawan over de Kwala Deli, waardoor een groote bocht wordt afgesneden.

Dr. J. Kuyper, directeur van het Deli-proefstation, heeft medegedeeld, dat de gemiddelde regenval in Deli over de laatste 40 jaren gerekend, een lager cijfer aangeeft dan het gemiddelde over de laatste 15 jaar, zoodat Deli eerder natter werd dan droger, zooals men vreesde.

Te Batavia werd de jaarvergadering gehouden van de Ind. Kath. Partij, waarbij o.m. de heer J. I. J. M. Schmutzer tot eerelid werd benoemd en de definitieve kandidatenlijst voor den Volksraad als volgt vastgesteld: Monod de Froideville, Nessel van Lissa, Pastor, Brockz, Jagiman, Pieters, Morshuis, Duyzings, Hildebrand, Smit Fauser, Dürr.

De kandidatenlijst voor den Volksraad van de vereening Boedi Oetomo is te Soerakarta als volgt vastgesteld: R. M. A. A. Koesoemo Oetoyo; mr. Raden Soepomo, tijd. buiteng. voorz. van den landr. te Djokjakarta; mr. Wongsonagara, Regent in het Zelfbest. Soerakarta; R. Slamet, weth. te Semarang; mr. Soemardi, advoc. te Semarang; mr. R. Hadi, referend. aan het Dep. van Onderw.; R. M. Margono, adj.-insp. bij de Centrale Kas te Weltevreden; mr. Sastromoejono, advoc. te Tegal en Raden Soewandi, referendaris bij het Dep. v. Onderw.

De voorzitter van het comité pasar malem „Derma Nasional“, dr. Soetomo, overhandigde bij de sluiting van de pasar malem op den 9en Juni j.l., aan den penningmeester, den heer Gondo Koesoemo, een chèque van f 30.000, bestemd voor een nationaal gebouw, zijnde een gift van een indonesiër, die zijn naam en zijn woonplaats niet wenschte vermeld te zien.

De landvoogd heeft gratie verleend aan Jacob, Djoesoekadi en Said, die hebben deelgenomen aan den moord op den administr. J. P. H. Waller van de rubber-onderneming Damar Sipoet, gelegen in Atjeh, op den 2den Februari 1929. Het vonnis (doodstraf) is veranderd in levenslange gevangenisstraf.

Naar verluidt zal tijdens de loopende suiker-campagne in den omtrek der ondernemingen ook suiker in een kleine hoeveelheid, b.v. van een pond ter beschikking worden gesteld, zoodat iedereen in de gelegenheid zal zijn bij de fabriek goedkope suiker te koopen, namelijk tegen een prijs, die neer komt op ongeveer 8 cent per pond, aldus tegen veel lagere prijs dan in de warongs wordt gevraagd.

De haven van Tandjong-Priok werd in Mei j.l. bezocht door 256 schepen met een gezamenlijken inhoud van 2.675.256 M.³, tegen 248 schepen met een gezamenlijken inhoud van 2.581.635 M.³ in Mei 1929. Gedurende de periode Januari/Mei 1930 bedroeg het aantal schepen 1.252 met een gezamenlijken inhoud van 13.748.455 M.³, tegen respect. 1.202 schepen en 13.274.720 M.³ in de overeenkomstige periode van het jaar 1929.

De toestand van den te Gorssel verpleegd wordenden luitenant-generaal J. J. G. baron van Voorst tot Voorst, oud-voorzitter der Eerste Kamer, is langzaam vooruitgaande. Het wordt echter op het oogenblik minder gewenscht geacht, dat de patiënt bezoek ontvangt.

In antwoord op de schriftelijke vraag van het Volksraadslid mr. J. A. Jonkman, naar aanleiding van het aannemen van buitenlanders als houtvesters voor den dienst in Ned.-Indië, heeft de regering o.a. het volgende verklaard:

Voor de jaarlijksche aanvulling zijn 7 à 8 Wageningsche koloniale boschbouw-ingenieurs noodzakelijk. In het jaar 1928 bestond echter reeds een tekort in de formatie van 18 houtvesters, terwijl men verwacht, dat het aantal afgestudeerden in de periode 1929/1932 9 zal bedragen. Het aangegroeid tekort aan hoogere bosch-technici kon niet langer bestendig blijven, zoodat besloten werd 10 buitenlandsche houtvesters aan te nemen, hetgeen in het jaar 1931 moet worden herhaald. De bedoeling werd uitgesproken dezen na afloop van hun tijdelijk verband zoo mogelijk te doen vervangen door Wageningers, waartoe een nieuwe toeslag-regeling wordt overwogen voor het meer aantrekkelijk maken van de studie voor koloniale boschbouw, ook voor jongelieden in Ned.-Indië.

De Zeehaven en Kolenstation Sabang werd van 1 Mei 1929 tot 1 Mei 1930 bezocht door 75 schepen, waarvan 18 Nederlandsche en 35 Nederlandsch-Indische, met een totalen inhoud van 335.786 reg. ton. Aan bunkerende schepen werd in totaal 14.753 ton kolen verstrekt.

Naar verluidt zal de kortelings daartoe aangewezen inspecteur van den arbeid voor de Buitengewesten, ir. C. G. Frohwein, 14 Juni naar de Straits vertrekken voor het bezoeken van alle in de Straits Settlements en in de Federated Malay States gelegen ondernemingen, waarop Javaansche contractanten werkzaam zijn. De bedoeling van dit door de regering der Straits Settlements welwillend toegestaan bezoek is de toestanden aldaar na te gaan, alsmede de verhoudingen tot en de behandelingen van de Javaansche koelies en daarover rapport uit te brengen bij het Kantoor van Arbeid. Een goede maatregel die hopelijk spoedig uitgebreid zal worden tot de andere buitenlandsche gebieden van emigratie van Inlandsche contractanten.

Batavia. Van de met de 5 eerste bootgelegenheden van dit seizoen in Nederlandsch-Indië teruggekeerde hadji-transporten uit Mekka, in totaal bestaande uit 6800 personen, bedroeg het sterftcijfer minder dan een ½ procent. Momenteel zijn nog 9 andere hadji-schepen onderweg naar Ned.-Indië met in totaal 10.700 pelgrims aan boord.

Het door vulkanische werking ontstane eilandje Anak Krakatau is bij eb geregeld zichtbaar.

De werking van Javaansche contract-koelies voor de buitengewesten en het buitenland, gaat, als gevolg van de dalende vraag steeds achteruit. De afscheep gedurende de afgelopen maand betrof uit Soerabaja ongeveer 1200 koppen, uit Semarang 800 en uit Batavia 400, hetgeen minder is dan de helft van de vroegere maandelijks-

sche afscheep. Voor het buitenland, n.l. Nieuw-Caledonië en de Britsche koloniën, bestaat absoluut geen vraag, hetgeen ook het geval is met Suriname.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en N. R. Cl.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Bevordering der Weef-industrie in Nederlandsch-Indië.

Opheffing der inheemsche huisvlijt en van het kleinbedrijf.

In verband met hetgeen wij verleden week hier opmerkten, naar aanleiding van Boeatan's filiaal te Scheveningen, betreffende de Indonesische Volkskunst trok een artikel onder bovenstaanden titel in *De Telegraaf* van 6 dezer, onze aandacht. De schrijver daarvan schijnt bij een bezoek aan het Koloniaal Instituut te Amsterdam bijzonder getroffen te zijn door een in een der vele uitsfalkasten aldaar tentoongesteld weeftoestel, waarvan hij vernam, dat het behoort tot de afdeling Handelsmuseum aan welk't op verzoek van den heer ir. W. L. Utermark gedurende zijn laatste reis over Java, in bruikleen is afgestaan door de textielinrichting te Bandoeng, welke ressorteert onder de afdeling Nijverheid van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Buitenzorg.

Aan een officieele mededeeling der afdeling Nijverheid, van enkele jaren her, ontleent schrijver de volgende bijzonderheden omtrent deze inrichting: „Om de inheemsche weefindustrie van zulk een groot economisch belang voor de bevolking, uit haar verval op te heffen, werd door de regering omstreeks 1920 o.a. een ambtenaar aangesteld, wiens speciale taak het zou zijn deze nijverheid van voorlichting te dienen en werd bovendien te Bandoeng een textielinrichting in het leven geroepen. Doel daarvan moest zijn een centraal instituut te vormen, waar de maatregelen werden voorbereid, welke tot opheffing der weefnijverheid, dienden genomen te worden en waar gelegenheid werd gegeven tot opleiding in de weeftechniek.

„Tot deze maatregelen behoorden in de eerste plaats de versterking van handweefgetouwen, waarmee een aanzienlijk grootere dag-productie kan worden bereikt dan met de sinds onheuglijke tijden in gebruik zijnde getouwen, terwijl de geweven stoffen van betere kwaliteit zijn. In de tweede plaats moest versterking plaats vinden van behoorlijke weefgarens tegen redelijken prijs. De misbruiken toch van den detail garenhandel vormden een ernstig beletsel voor een gezonde ontwikkeling der weefindustrie. In zoo verre, dat inferieure kwaliteit tegen veel te hooge prijzen door den tusschenhandel aan de bevolking werd verkocht.

„Demonstraties aanvankelijk alleen gehouden op Java, later ook ter Sumatra's Westkust, vonden daar een gunstig onthaal. Eind 1921 werd de Textielinrichting te Bandoeng voltooid.

„Onze lezers zullen zich wellicht herinneren, dat wij hierop destijds ook reeds de aandacht hebben gevestigd en toen de hoop uitspraken, dat onder de voorgestelde „opheffing“ der inheemsche huisvlijt ook bedoeld zou zijn: hulpverlening, dus aanmoediging tot behoud van het hoogstaand artistiek karakter daarvan. Maar dat wij vreesden, dat de vervaardiging van badhanddoeken daartoe niet bevorderlijk zou zijn.

Schrijver ontving toen van den heer Utermark, die de inrichting in het begin van dit jaar bezocht en die indertijd in Indië in zijn functie van nijverheidsconsulent tot haar oprichting heeft geadviseerd, nog de volgende toelichtingen:

„De textielinrichting bestaat uit laboratoria voor chemische ververij en materialenonderzoek een garenververij, magazijnen, weefzalen en werkplaatsen voor vervaardiging van toestellen voor de textielnijverheid. Deze toestellen worden tegen kostprijs aan de inlandsche bevolking verstrekt. Diverse materialen, die nog niet in den handel in Indië verkrijgbaar zijn, zooals linnen, wollen en bepaalde soorten katoenen garens in betere kwaliteiten worden door de textielinrichtingen geïmporteerd en in detail aan de bevolking geleverd.

„Zoodra echter een bepaalde soort materiaal „loopt“, d.w.z. veel wordt gevraagd, gaat de import en distributie daarvan naar den ge-

ALLE Wijnen Gedistilleerd en Limonade van

zijn voorhanden bij de navolgende firma's

5111

DEN HAAG:

RIJSWIJK:

SCHEVENINGEN:

VOORBURG:

N. V. DUYNSTEE's Wijnhandel, Spui 250, Telefoon 16413
 N. V. ENGELS' Wijnhandel, Suezkade 48, Telefoon 32694
 HENRI VLEK, Hoofdkantoor, Herderstr. 24, Telefoon 17368*
 HENRI VLEK, Filiaal Goudenregenstr. 206, Telefoon 38044
 N. V. VLEK's Wijnhandel, Theresiastr. 88, Telefoon 70100
 Wijnhandel LEEUWENDAAL, Oranjelaan 4, Telefoon 18755
 Wijnhandel v. d. KRUK, Willemstraat, Telefoon 51962
 Telefoon 78171

wonen handel. Dit is b.v. reeds het geval met de kunstzijdegarens. Van het systeem weeftoestel, dat thans in het Koloniaal Instituut is opgesteld zijn er tot op heden ruim 500 in Nederlandsch-Indië door de Textielinrichting aan de bevolking afgeleverd, waarbij men gerust mag zeggen, dat elk toestel reeds minstens vijfmaal door de bevolking werd nagemaakt.

„Het is een toestel, waarmee men een sarong van 26 bij 150 inches in één dag gemakkelijk kan weven. De spoel wordt niet met de hand bewogen doch door het achteruitbrengen van den slagboom automatisch door de schering gejaagd.

„Meerdere particuliere handweverijen werden reeds met behulp van den textiel-voorlichtingsdienst in bedrijf gesteld. Te Padang werd enkele jaren geleden een kleine mechanische katoenweverij als proef opgezet door de Mij. t. v. d. z. Van Houten Steffan & Co., welke, volgens het jaarverslag van de Kamer van Koophandel en Nijverheid aldaar, over het jaar 1928 haar streven met goeden uitslag zag bekroond, terwijl het plan bestond in 1929 weer tot uitbreiding over te gaan.

Naar aanleiding hiervan zouden wij gaarne betreffende het door ons gecursiveerde een paar vragen willen stellen:

1e. Moet uit de oprichting van het laboratorium voor chemische ververij worden begrepen, dat de garenververij er ook alleen langs chemischen weg geschiedt? Zou 't niet de voorkeur verdienen, waar de inheemsche bevolking zooveel prachtige plantaardige verven kent, haar ook in deze richting behulpzaam te zijn, door o.a. langs fabriekmatigen weg die kleurstoffen te winnen en tegen kostprijs met de noodige gebruiksaanwijzingen beschikbaar te stellen, gelijk in de Skandinavische textielstreken wel gebeurt?

2e. Hoe wordt bewerkstelligd, dat zoodra een zekere soort materiaal „loopt“, de „import en distributie daarvan naar den gewonnen handel gaat“? En hoe kan men voorkomen, dat daarbij dan niet wederom de zoo verderfelijke misbruiken, waarvan in het vorenangehaalde sprake is, zullen insluipen?

Zou 't niet verkieslijk zijn de bevolking te leeren, zelve die materialen op doelmatige wijze te winnen en te bereiden, wellicht langs coöperatieven weg?

3e. Is kunstzijde een voor de inheemsche bevolking aan te bevelen materiaal?

Gelukkelijk lezen wij verder, dat dr. Utermark den schrijver ook medegedeeld heeft, dat de zijde-industrie in het Garoetsche goed rendeert:

„De opbrengst aan zijde, thans 1 picol — 61¼ K.G. — per maand bedragende, belooft binnenkort te stijgen tot 2 à 3 picol. De verkoopprijs er van op Java laat een zeer bevredigende winstmarge.

„Japanners mogen van hun regering in dit bedrijf wel medewerken, doch alleen voor de Indische consumptie, niet voor den export, ten einde de Japansche industrie geen concurrentie aan te doen. Deze gaat toch al een moeilijken tijd tegemoet omdat de zijde-industrie in China met Amerikaansch kapitaal wordt aangemoedigd en gesteund.

Bij dit artikel in *De Telegraaf* was ook een fotografisch beeld van een Javaansche „weefster aan het nieuwste model handweeftoestel“, dat ons eenigszins herinnert aan dat reeds lang in gebruik bij de Menangkabausche vrouwen o.a. voor hare mooie goud- en zilver-brocaatweefsels, waarbij zij niet in het weefgetouw zitten, zooals in bijna alle andere streken van den archipel, doch op een stoeltje er vóór.

Wij vragen ons echter af: of, voor eenvoudiger, maar daarom dikwijls niet minder kunstvol weefwerk, het weeftoestel, dat zooveel minder plaats beslaat en opgerold in een hoekje van ieder klein vertrek weggezet kan worden, in die streken niet veel praktischer is?

Dat er de prachtigste weefsels op kunnen worden gemaakt is een onlogenbaar feit!

Het batik-rapport.

De verschijning van het geheele rapport vóór einde 1930 waarschijnlijk.

Wat de Javaansche Batik-industrie betreft, verneemt de Indische Crt., dat de regering aan het

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA

GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
 TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
 GINNEKENWEG 138 5291

KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
 VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

hoofd van het kantoor van arbeid machtiging verleende om over te gaan tot publicatie van deel I van het rapport nopens het onderzoek naar de arbeidstoestanden in de batikindustrie in Nederlandsch-Indië.

Zooals men weet, is dit onderzoek verricht door den arbeidsinspecteur *De Kat Angelino*. De Ind. Ct. bevatte destijds uitvoerige artikelen over de verschrikkelijke wantoestanden in de batikkerijen, waarop wij hier ook de aandacht vestigden. Wegens den omvang van dit verslag is namelijk besloten om over te gaan tot publicatie ervan in 3 deelen.

„Het eerste deel, dat thans ter landsdrukkerij is aangeboden, omvat West-Java en geeft verslagen over de batik-centra: Batavia, Tjiandjoer, Bandoeng, Garoet, Tasikmalaja, Tjiamis, Cheribon en Indramajoe. Als inleiding gaat aan deze verslagen een paragraaf vóór of over het batik-procédé, teneinde de niet-deskundige lezers eenigermate op de hoogte te brengen van de batiktechniek en een verklaring te geven van de vele technische termen, waaraan nu eenmaal bij een behandeling der arbeidstoestanden niet te ontkomen is.

„Deel II zal Midden-Java omvatten, waarin opgenomen de Vorstenlanden. Zouden de residenties Djokjakarta en Soerakarta niet toevallig zelfbestuursgebied zijn geweest, dan waren zeer waarschijnlijk, bij de nieuwe indeeling van Java, deze beide residenties ook administratief tot Midden-Java gerekend geworden.

„In deel II zijn de batikcentra Banjoemas, Pekalongan, Ambarawa, Koedoes, Djoena en Lasem, Djokjaan Solo besproken. In dit deel vindt men het gebied, waar de meeste en ergerlijkste misstanden werden aangetroffen. Van hetgeen onder andere bij de enquête in Lasem aan het daglicht kwam, werd reeds eerder in dit blad en later, naar aanleiding van de mededeelingen in den Volksraad, ook in andere bladen het noodige gezegd.

„In het derde deel komt Oost-Java aan de beurt met Ponorogo, Patjitan, Toeloengagoeng, Modjokertó, Sidhoardjo, Porong, Bangil, Grissee en Madoera. In het derde deel zullen ook de conclusies, waartoe het verslag het kantoor van arbeid aanleiding geeft, worden opgenomen, alsmede de door voornoemde dienst noodig geachte maatregelen.

„De mogelijkheid bestaat, dat in een klein-bedrijvenordonnantie, met het ontwerpen waarvan men op het kantoor van arbeid doende is, eenige artikelen worden opgenomen, welke speciaal op de batik-industrie betrekking zullen hebben. Maar ook wordt nog gedacht aan een eigen regeling, welke alleen voor de batik-industrie zou dienen, op de manier, waarop indertijd ook een *panglong*-regeling werd ontworpen.

„De voorbereiding van het rapport is reeds zoover gevorderd, dat hoogstwaarschijnlijk het tweede deel kan ter perse gaan, zoodra deel I is afgedrukt en ook het derde deel onmiddellijk kan volgen op deel II, zoodat, zonder tegenslag, de verschijning van het geheele batikrapport vóór het einde van dit jaar mag worden tegemoet gezien.

„Talrijke foto's van batikkerijen, de gesteldheid der werkplaatsen, de meest vrij sobere huisvesting van de werklieden temidden hunner werkzaamheden, enz. zullen de verschillende deelen verlichten en den tekst in menig opzicht kunnen verduidelijken.

Met grootte belangstelling zien wij deze uitgaven tegemoet, hopen, dat daarbij ook aandacht zal zijn geschonken aan de artistieke belangen van de zoo hoogstaande Javaansche batikkunst.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Wegens afwezigheid van onzen medewerker, moest zijn rubriek in deze aflevering achterwege blijven.

INST. SANDERS 47 SPUI 47
 TELEF. 10602
 DEN HAAG

In 26 LESUREN garandeeren wij U het vlot spreken, verstaan en schrijven van iedere taal. Ruim 1000 Dankbetuigingen van H.H. Verlofgangers dagelijks ter inzage 5344

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De anti-revolutie-artikelen.

Naar aanleiding van de openbare behandeling in den Volksraad van de z.g. anti-revolutie-artikelen als aanvulling van het Strafwetboek, tracht de redactie van *Timboel* (Solo) in het nummer van 1 April het h.i. gevaarlijke en onnoodig drukkende van de voorgestelde bepalingen voor de inheemsche bevolking in Indië aan te toonen.

„Wie uitgaan van de gedachte dat geweld het wezenlijk bestanddeel van den staat is”, zegt schrijver, „moeten de nieuwe artikelen van het Strafwetboek, die wij korthedshalve de anti-revolutie-artikelen zullen noemen, ook van dit uitgangspunt beschouwen”.

„Wat toch wordt met deze nieuwe artikelen door den staat beoogd? Niets anders dan zich te beveiligen tegen vernietiging, tegen ondergang. Die beveiliging hangt samen met de kwestie der macht; de staat kan slechts bestaan door macht, die in wezen niets anders beteekent dan geweld, immers in dezen zin slechts gelding kan vinden door geweld, haar essentiele voorwaarde. Men kan betoogen dat het wezen van den staat het Recht is, doch, mocht deze theorie voor onafhankelijke staten al opgaan, voor een kolonie is ze „graue Theorie”.

Daarna worden eenige uitspraken van schrijvers op staatsrechtelijk gebied aangehaald, waaruit schrijver o.m. concludeert: „dat met het geweld alle koloniën op slag zouden verdwijnen, dat de macht „rechtlich” moet zijn, d.w.z. dat zij niet verder mag gaan dan aan het recht zijn bestaan te verzekeren. Dit veronderstelt een zekere leedbedreiging tegen de aanraders van het recht. Die bedreiging moet dus zoodanig zijn dat de rechtvaardiging daarvan objectief gegeven is. Het geweld moet dus „geordend” worden, d.w.z. het mag niet strijden tegen het rechtsbewustzijn. Een teveel aan geweld leidt tot willekeurig geweld, zoodat het rechtsbewustzijn wordt geschonden”.

„Zeer merkbaar kwam dit tot uiting”, vervolgt schrijver, „bij de openbare behandeling der anti-revolutie-artikelen in den Volksraad. De oppositie der Indonesisch nationale fractie was voornamelijk op dit inzicht gebaseerd. Men voelde dat de invoering der bedoelde artikelen een te veel aan geweldbedreiging meebrengt. De beschouwingen der fractieleiden hadden daarom tot uitgangspunt: de noodzakelijkheid van de afschaffing der exorbitante rechten naast de invoering der artikelen in kwestie. Tegelijk werd daarom ook gepleit voor een betere redactie van de welbekende bis- en ter-artikelen”.

Schrijver zegt dan dat de exorbitante rechten, die de laatste drie jaren in een brandpunt der belangstelling hebben gestaan, zoowel in als buiten Indië, „die geen strafmaatregel bedoelen te zijn, in de praktijk inderdaad zwaarder leed meebrengen dan de wettelijke straffen. De recente onthullingen over het „Digoel-drama” leveren ten deze voor de zooveelste maal het schrijnend bewijs”.

„Het is daarom niet te verwonderen dat er ernstige bezwaren bestaan tegen de invoering zonder meer, zonder compensatie, van de anti-revolutie-artikelen, waar de „rust en orde” reeds door zooveel strafbedreigingen was veilig gesteld”.

„Bovenstaande inleiding mogen we resumeeren als volgt: de staat heeft het recht zijn rustig bestaan te waarborgen tegen vernietiging, doch de staat heeft er ook over te waken dat de hanteering der beveiligingsmiddelen niet leidt tot willekeur. De vraag is nu of de anti-revolutie-artikelen de waarborgen inhouden ter voorkoming van die willekeur. Waar de bis- en ter-artikelen van het strafwetboek en de exorbitante rechten reeds tot oncontroleerbaar onrecht konden leiden, hebben wij de overtuiging dat de anti-revolutie-artikelen met hun ruime redactie, het kwaad zullen vergrooten. Het resultaat zal niet zijn dat de rechtsorde steviger wordt verzekerd, doch dat ze veelvuldiger wordt geschonden. Want ook hier geldt dat „op den duur de bedreiging met geweld het resultaat van rechtsnaleving slechts dan kan verkrijgen als het aantal van hen die alleen door de vrees en niet door de redelijkheid tot naleving gedreven moeten worden, een zeker maximum niet overschrijft” (Prof. Krabbe, „Staatk. Opstellen”).

„Het komt er dus ook hier op aan, de redelijkheid van de geweldbedreiging aannemelijk te maken. De anti-revolutie-artikelen nu kunnen, bezien in het raam van het waarborgen-systeem dezer koloniale regering, moeilijk gerekend worden te vallen binnen de eischen van die redelijkheid. Immers, reeds vóór de invoering dezer anti-revolutie-artikelen werden de exorbitante rechten en de bis- en ter-artikelen van het Strafwetboek als *strijdig* met het rechtsgevoel gekwalificeerd, de eerstgenoemde wegens het absoluut gemis aan wettelijke waarborgen, de laatste wegens de groote rekbaarheid der begrippen die ze inhouden”.

„De regering, bij monde van haar gemachtigde in den Volksraad, heeft echter verklaard dat de exorbitante rechten zullen worden gehandhaafd, aangezien naar haar inzicht „de tijdsomstandigheden” niet toelaten „de bevoegdheden die de Regeering aan artikelen 35/38 der Indische Staatsregeling ontleent... door intrekking van deze artikelen op te heffen, dan wel, door het invoeren van beperkende bepalingen,

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOl”
 1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG
MEISJESSCHOOL VOOR LEERLINGEN VAN 6 TOT PLM. 19 JAAR - KLEINE KLASSEN
 L. O. met Fransch en Handenarbeid MULO opleiding A. en B. Hoofd, Mejuffrouw M. A. G. STEFFELAAR
 Inlichtingen verstrekt gaarne Mevrouw E. CH. STAMM'LER-BÖTTGER, gewezen Directrice der 1ste Lagere Meisjesschool, Koningsplein, Oost. Weltevreden, Schuytstraat 217, Den Haag. 5100

moelijker hanteerbaar” te maken. De regering is bovendien van meening dat door de invoering der anti-revolutie-artikelen de toepassing van de exorbitante rechten *van zelf* zal worden beperkt.”

Schrijver kan echter niet inzien hoe dat „van zelf” zou moeten geschieden en betoogt dat de mindere of meerdere toepassing der artikelen 35/38 I. S. zal blijven afhangen van het wisselend inzicht der opeenvolgende bewindvoerders van „Indonesia”.

De gedachtengang der regering (aangehaald uit de Handelingen van den Volksraad), zegt schrijver, is als volgt: „Wanneer men erkent dat er een belangrijke leemte in de strafwet is, wanneer men erkent dat die belangrijke leemte op een bepaalde wijze zeer wel zou kunnen worden aangevuld en men niettemin weigert tot die aanvulling over te gaan, omdat de exorbitante rechten die leemte vullen, dan maakt men de exorbitante rechten permanent. Dan zullen die rechten nooit kunnen verdwijnen, juist omdat zij in die bestaande en erkende leemte blijven voorzien”.

„Logischerwijze zou men hierop willen laten volgen dat dus na de aanvulling van die leemte door de invoering der anti-revolutie-artikelen, de exorbitante rechten overbodig geacht en derhalve afgeschaft kunnen worden. Zij hebben immers hun taak als leemte-aanvullers volbracht. De anti-revolutie-artikelen zullen voortaan hun taak overnemen. Maar neen, de regering laat er op volgen: geduld is een schoone zaak, dus... maar kalmjes afwachten tot de exorbitante rechten *vanzelf* verdwijnen. Om met den heer Schrieke te spreken zijn „de leiders van de volksbewegingen” dus nu wel goed „beschermd”. Exorbitante rechten, ...anti-revolutie-artikelen, ...153 bis en ter, ...161, bis ...wil men nog meer?!”

Schrijver vindt echter dat de Indonesische fractie zich in dit opzicht in een kleine overwinning mag verheugen omdat er in verband met de nieuwe artikelen redactiewijzigingen in de artt. 153 bis en ter en 161 bis in uitzicht zijn gesteld.

Verder heeft schrijver het over het probleem van het „recht van revolutie”, dat in den Volksraad bij de behandeling der anti-revolutie-artikelen ter sprake werd gebracht en waarover hij zijne beschouwingen geeft: De kwestie heeft echter geen praktisch belang. Tot besluit wordt gezegd:

„Doch keeren wij terug tot ons uitgangspunt. Ook de regeeringsgemachtigde is het blijkbaar in den grond met ons eens dat een teveel aan geweldbedreiging schadelijk is voor de rustige ontwikkeling der maatschappij”.

„Ook hij is geen *principiele* voorstander van de handhaving der exorbitante rechten. Onze en zijne meeningen verschillen echter hierin dat *wij* overtuigd zijn dat met de invoering der anti-revolutie-artikelen er een teveel aan geweldbedreigingen is, terwijl dit feit van onmiddellijk te veel-zijn door den regeeringsgemachtigde wordt ontkend op grond van „bizondere omstandigheden”. Doch het *gevaar* voor krenking van het rechtsbewustzijn mag niet worden weggeredeneerd door aan „bizondere omsomstandigheden” ontleende argumenten. Tegen het genoemde gevaar dient de nationale beweging zich paraat te stellen. Meer dan ooit, intensiever dan voorheen, worde de actie voortgezet ter bereiking der afschaffing van de exorbitante rechten, die zooveel wee hebben gebracht aan zoo talloze Indonesische harten.”

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Europeesch Export Extract.

In het Juninummer: Het politieke leven in Nederland en Koloniën, door Johan Koning.

Geneeskundig Tijdschrift voor N.-I.

Afl. 5 van 1 Mei: Wateronderzoek na reiniging door Noritfilter, door dr. M. Sardjito. — Bijdrage tot de kliniek der beri-beri, door dr. W. C. Aalsmeer en D. Sylvanus. II. De vaattoon, vroeg symtroom eener afwijking in de circulatie. — De Proteus X 19 reactie volgens Weil-Felix, door dr. P. Peverlelli. — Onderzoek naar het voorkomen van filaria te Mamoedjoe, door W. van Slec. — Filariasis in N. I., door S. L. Brug en dr. H. de Rook. — Anopheles (Bironella) papuae, door dr. H. de Rook en dr. R. Soessilo. — Over het voorkomen van hartarhythmie bij gezonde emigranten

uit Java, door J. Mulder. — De herkenning van het beginnende mamacarinoom, door prof. C. Bonne. — Transmissieproeven met Bartonella muris, door dr. W. Aeg. Timmerman.

De Gids.

Juninummer: Bedreigd Indisch bestuur, door prof. mr. Van Vollenhoven, (naar aanleiding van enkele ontkenningen van den M. v. K., S. de Graaff, inzake samenvoeging van inheemsche dorpen).

Handelsberichten.

In het niet ambtelijk gedeelte: De Nederlandsche Mercur van 12 Juni Nr. 1213, Inlandsche Suikerrietaanplant op Java, door ir. L. J. M. Feber.

De Indische Culturen (Teysmannia)

Nr. 9 van 1 Mei: Epidendrum Stamfordianum Balem (een Z.-Amer. orchidee). — Bekende en merkwaardige Indische planten in woord en beeld, door dr. Z. Kamerling (de peper en haar verwanten) — Kamferboomen en kamferhout, door S. Kalf. (Het proefstation voor het Boschwezen neemt proeven met den aanplant van den Japanschen kamferboom). — Verspreiding van schuimaarde over bevoeide rietvelden. — Over de onafhankelijkheid der werking van zwavelzure magnesia als meststof van den kalktoestand des bodems, door prof. dr. A. Gehring. — Het kiemkrachtonderzoek van biologisch standpunt beschouwd, door dr. W. J. Franck.

De Indische Gids.

Het Juninummer opent met een artikel van G. B. J. v. Heuven: Frankrijks Eeuwfeest in Algiers. — Het noodzakelijk verband tusschen bestaande Staatsinrichting en het eindoel der Indische politiek, door dr. H. G. Heyting. — Desa en Desa-autonomie op Java, door C. Lekkerkerker. — De Salèm-boe-eilanden. Java's verste uithoek, door C. Lekkerkerker. — Indië en de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging, door mr. J. J. van Bolhuis. — De Amerikaansche expeditie in Borneo.

De Indische Mercur

Nr. 24 van 11 Juni: Een internationaal Koffie-instituut te Madrid, door A. J. Koens. — Suiker voor de binnenlandsche markt in N. I. — Suikerfabrikatie in Indo-China, beide door dr. H. C. Prinsen Geerligts. — Semarang als zeehaven, door J. W. Geesink. — De Ned. Indische harsen: Benzoë, Colophonium, Copal, Damar en Schellak (lezing van C. v. d. Koppel op 25 April te Weltevreden).

De Indische Post

van 10 Mei nr. 19 bevat een artikel van S. Visser: De Nota inzake de oprichting en de organisatie van een faculteit der letteren in N. I.

De Indische Verlofganger

van 6 Juni nr. 44: Verzoekschrift aan H.M. de Koningin van den pensioenbond van Indische ambtenaren (inzake het maandelijks uitbetalen der pensioengelden) — Een Bisschop van Batavia (nl. Petrus Maria Vrancken), door S. Kalf.

Landbouw.

Nr. 9 van Maart: Beschouwingen over den aanleg van proefvelden naar aanleiding van enkele blancoproeven in het ressort Passaroean (Java), door ir. E. de Vries. — De Sawahoccupatie op Java en Madoera in 1928 en in 1888, door A. M. P. A. Scheltema. — Landbouw in den Volksraad, door ir. G. Tergast.

Landbouw en Veeteelt

Nummer 22 van 2 Mei: Het planten van vruchtboomen, door W. H. de Jong. — Begonia (door den botanist Charles Plumier, een Franciskaner-

Maison van Seventer
 GROOTSTE INRICHTING VOOR
DAMES- EN HEERENKLEEDING
 — NAAR MAAT —
 5089 **DEN HAAG**
 HEERENGRACHT 38 - TEL. 14214

COLUMBIA

De bekende mooie succesnummers uit

„das Land des Lächelns“

en verder een keurcollectie van Odeon-platen, gezongen door RICHARD TAUBER, zijn steeds in voorraad bij:

„The Columbia House“

Laan van Meerdervoort 99

Telefoon 32151 — 's-Gravenhage

5333

ODEON

monnik, in 1689 in de Antillen gevonden en naar zijn chef, Michel Begon, gouverneur van St. Domingo genoemd). — Een en ander over den bouw der orchideeën (slot), door C. v. W. — Import van Europeesche bijen. — Indische voedingsmiddelen, III, door dr. J. Merkens. — Vervoer van kippen van Holland naar Indië, door V.

Locale Belangen

Afl. 9 van 1 Mei: Een Vereeniging van Indische Autonome Gemeenschappen, door Ruckert. — Het recht tot zelfbelasting der Javasche Gemeenten, door Th. van Kempen.

Mededeelingen van „De Handelsvereniging te Medan“.

Nr. 8 van 30 April: Het grantvraagstuk (d.w.z. de vraag in hoeverre z.g. overgeschreven grant-rechten een met hypotheek te vergelijken zekerheid vormen voor vorderingen op den oorspronkelijken granthouder. To grant is verleenen).

Politiek Economisch Weekblad

Uit nr. 37 van 11 Juni: Het gouden doctoraat van dr. de Visser en de Rijkseenheid. — De suiker op Java, naar aanleiding van de brieven van den *correspondent van de N.R.C.). — Des Konings aanwijzingen inzake Indische wetgeving, door N. — De Katholieken en ons Indië, door A. Kellenaers-Weertijgers, door prof. C. Spat. — Indische Schimmen VI. — De Soellewatang (beteekent plaatsvervanger). — Feuilleton.

Suriname

In ons vorig nummer schreven wij:

„Na eenige zeer stormachtige zittingen, waarbij allerlei incidenten voorkwamen, hebben de Koloniale Staten in den nacht van 9 Mei om half drie, met algemeene stemmen de begroting voor 1931 aangenomen.“

Nu wij hebben kunnen kennismaken van de uitvoerige verslagen in de Surinaamsche bladen lijkt ons de kwalificatie „incidenten“ voor hetgeen voorgevallen is, te zwak. Zoowel van de zijde der Statenleden als van de „bestuurstafel“ waren de gemoeederen overprikkeld en er zijn woorden geuit, die men in een vertegenwoordigend lichaam niet mag hooren.

In den loop der jaren is het menigmaal gekomen tot vrij scherpe discussies tusschen leden der Staten en gedelegeerden van den Gouverneur, maar men moet een 40-tal jaren teruggaan om op een vergadering van het vertegenwoordigend lichaam der kolonie te stuiten op oneenigheden als zich nu hebben voorgedaan.

Het is inderdaad gekomen tot een conflict tusschen Bestuur en Staten. Belangstellenden vinden daarover een uitvoerige correspondentie uit Paramaribo in de N. R. Ct. van 11 Juni, ochtendblad A. Aan het slot lezen wij deze geheimzinnige verklaring: „Het (conflict) heeft natuurlijk een ondergrond; het oogenblik is echter nog niet daar om hierop nader in te gaan.“

Wij hopen dat „het oogenblik“ spoedig zal komen. Na de hevige deining die er geweest is, zou men niet verwachten hetgeen de brieven schrijver ten slotte zegt:

„Thans zij nog slechts vermeld, dat in de daarop volgende dagen ernstige pogingen door een buitenstaander in het werk werden gesteld om het voor-

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEËEDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 72080 — 72081 — 72082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDE. 5415

Wissel- In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Keizersgracht 255 AMSTERDAM.(C) Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO CARACAS

VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika 5130

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document-Credieten

gevallene te doen vergeten, welke in samenwerking met de betrokkenen tot goed resultaat hebben geleid, zoodat bij de opening van het nieuwe zittingsjaar de meeste dezer laatste elkaar in pais en vree ontmoetten en ook het weder ingesteld Statendiner genogelijk samen meemaakten.

„De meeste“, dus niet alle betrokkenen. Wie of die „buitenstaander“-vredestichter is geweest?

In „De Surinamer“ van 15 Mei vinden wij deze nabetrachting:

„Zondag j.l. schreven wij aan het einde van ons Statenoverzicht, waarin wij trachtten objectief het incident weer te geven, dat zich in de Staten-zitting van Vrijdag had voorgedaan: „Eén ding hopen we en dat is, dat deze onverkwikkelijke geschiedenis spoedig in het reine mag komen.“

Dit is inderdaad geschied en te danken aan het ernstig streven van hen, die te dezer zake iets konden doen om de betreffende aangelegenheid tot een goede oplossing te brengen.

Maandagavond had ten Gouvernementshuize een vergadering plaats, waaraan de eerste gedelegeerde en de heeren Drielsma, Schuitemaker en Dragten deelnamen.

Bij die gelegenheid is de drukkende atmosfeer in alle richtingen gezuiverd en was het onaangename conflict ten einde.

Moge het nimmer wederkeren.

Toen de Gouverneur Dinsdagmorgen de Koloniale Staten verlaten had, deelde de Ond. Voorzitter, de heer Schuitemaker, het einde van het conflict mede, welke mededeeling met applaus begroet werd.

Tot zoover „De Surinamer“.

Wij hopen, dat het onweer de lucht heeft gezuiverd en dat er geen rancune zal overblijven. Vlotte samenwerking tusschen Bestuur en Staten is in het belang der kolonie dringend noodig.

Eenigen tijd geleden is door den Gouverneur bij de Koloniale Staten een ontwerp-verordening ingediend inzake de oliëwinning op particuliere terreinen, waarbij aan de eigenaren van terreinen het vrije beschikkingsrecht wordt ontnomen over de delfstoffen in den bodem.

„De Surinamer“ van 15 Mei publiceert nu een rekest aan de Koloniale Staten van een comité, opgericht door een aantal plantage- en grondeigenaren. Deze verzoeken aan de Staten „te willen beletten¹⁾ dat het weinige wat den eigenaar nog rest, voor hem behouden blijve en dat niet wederom een nieuwe bezeking gevoegd worde bij de vele, die het slagen van den bewoner van dit land in zijne onderneming tot eene bijna hopeloze taak maakt.“

Naar hetzelfde blad verneemt is „de oliëboring in Nickerie niet stopgezet, maar wordt aangehouden in afwachting van zwaarder boomateriaal, dat uit Europa verwacht wordt... De grondmonsters werden door ingenieurs van de Polytechnische School²⁾ te Delft onderzocht en deze hebben gegronde verwachtingen, dat bij diepere boring olie zal worden gevonden.

Meermalen is ons gevraagd wat toch dat „piauwspel“ van de Chineezers in Suriname is, dat aan het Bestuur zooveel hoofdbreken kost en aan de politie zooveel werk geeft.

„De Telegraaf“ van 7 Juni, tweede avondblad, geeft van dit Chineesche hazardspel, van deskundige zijde, een gedetailleerde beschrijving, met afbeelding van een „piauwbriefje“. De schrijver zal wel niet zijn de uitgezette „piauwkoning“ Pipó.

Het comité voor een vliegtocht naar Nederl. West-Indië zal een deskundige op luchtvaartgebied naar West-Indië uitzenden voor het instellen van een onderzoek ter plaatse.

¹⁾ „Beletten“. Dit zal wel een lapsus zijn. Bedoeld zal wel zijn: „medewerken“.

²⁾ Bedoeld zal wel zijn de Technische Hoogeschool.

Curaçao

Een regent!

Wij leven nu eenmaal in een tijd, waarin veelzins een neiging schijnt te bestaan, om het middelmatige voor uitstekend te houden en den niet onbegaafde voor een groot man. Deze onnederlandsche maatstaf

WAT

ZAL DE TOEKOMST VOOR UW KLEINE BRENGEN

KINDER-VERZORGING
GEZINS-VERZORGING
LEVEN-VERZORGING

NILMIJ
JGRAVENHAGE

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN,
Plaats 31a 5069

behoeft men niet aan te leggen, om den nieuwen gouverneur „een regent“ te noemen. Voor ons liggen drie stukken, n.l. de memorie van antwoord op het voorloopig verslag der begroting 1931, de ontwerp-aanvullende begroting 1930 en de openingsrede van den gouverneur, schrifturen, die getuigenis afleggen van een bepaalde lijn, na eenige maanden reeds getrokken, van een vasten wil, die wel aangeboren zijn zal, van een groote openhartigheid en waarachtigheid, die vooral den staatsman sieren. Wanneer wij ter kenschetsing een en ander willen noemen, dan zien wij op het programma van den heer Van Slobbe staan: veiligheid, versterking van den band met het moederland, zonder dralen doen wat gedaan moet worden, niet optien tegen maatregelen, die niet allen zullen bevallen, zuinigheid.

Het niet aan hem te danken voorstel bij de memorie van toelichting der begroting 1930 gedaan, om een reservefonds te vormen, waaruit zou worden geput voor een sluitende begroting in tijden van economische inzinking of na natuurrampen, waarin wij de hand van den minister van Koloniën meende te zien, wordt onvoorwaardelijk teruggenomen.

Wat er alzoo te doen is, blijkt hieruit, dat wordt noodig geacht: voor het bouwen van een brug over de haven f 2 miljoen, voor havenverbetering f 2½ miljoen, voor bouw van dienstgebouwen f 1.300.000,—.

Vol

Levenslust!

n flinke boy met 'n gezonde maag, houdt van 'n stevige boterham.

Geeft hem dus 't beste wat er is.
Geeft hem ons

MELK BROOD

Met 10% verbruiks-dividend.

N.V. VEREENIGDE BAKKERIJEN
DE HAAGSCHE BROODFABRIEK en DE OUDE VETTE HEN.

DE HAAGSCHE BEZORGING DOOR DE GEM. STAD

Wij verzenden
voor U naar
INDIË

kristal, porselein,
glas, keukenbe-
noodigheden,
huish. artikelen.
*
Emballage vrij
en garantie
voor behouden
overkomst
*

J.J. GEUBELS
TUSSCHEN 2 MARKTEN - GRONINGEN

DAMESSTOFFEN
ZOEWEL
VOOR DE TROPEN
ALS VOOR HOLLAND

BOTHE
Keenestraat 21 Den Haag
STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND

voor 'n pier en dienstgebouwen op Aruba f 1 miljoen, voor woningbouw ten behoeve van gehuwde ambtenaren f 300.000,—, voor wegenverbetering op Curaçao en Aruba f 1.900.000,—, voor voorschot aan en bouwklaar maken van terreinen voor de N.V. Nederhorst f 800.000,—, voor aanleg van vliegvelden f 70.000 en ten slotte voor den watervoorzieningsdienst f 600.000, alles bij elkaar voor bijna f 10½ miljoen, in drie of vier jaren uit te geven. De gouverneur verwacht, dat voor deze uitgaven uit eigen middelen twee tot drie miljoen gulden te kunnen krijgen en de rest ter leen, hier weer voorschot genoemd, van het rijk, met rente terug te betalen uit de blijvende stijging der middelen, gepaard gaande met een vermindering van uitgaven. Voor 1930 waren de middelen oorspronkelijk geraamd op f 5.980.325,—, bij aanvullende begroting is dit bedrag gebracht op f 7.365.325,—; aan de hand hiervan wordt de blijvende stijging op f 700.000,— ongeveer begroot, terwijl de jaarlijksche besparing op uitgaven, wanneer de groote werken gereed zijn, op f 2.200.000,— wordt geschat.

Als de plaatsruimte toelaat, hopen wij in de eerstvolgende weken nog wel iets van de plannen van den gouverneur mee te deelen, en daarbij een enkele opmerking te maken. Nu slechts deze. Er ligt in zoo veel groote plannen, en nu denken wij in het bijzonder aan die van openbare werken, een gevaar, n.l. dit, dat men wel het geld maar niet de menschen voor de uitvoering krijgt. Wil werkelijk het voorgenomen in drie of vier jaar klaar komen, dan heeft men een staf van leidende ambtenaren noodig en een geweldig groot aantal ondergeschikt personeel, die wij nog niet allen bij elkaar zien. Door aanbesteding is hieraan — niet geheel — tegemoet te komen.

Het zal voor den Kolonialen raad een groote taak zijn, om deze vlucht bij te houden. Hoeveel waarde er moge zitten in critiek op het kleine, voortaan zullen ook daar de groote lijnen moeten gezien worden. Zoo ver is de raad nog niet, wanneer hij des gouverneurs opmerking, dat zijn aandacht gericht is op verhooging der middelen, hetzij door verhooging van bestaande of invoering van nieuwe belastingen, beantwoordt met het oude liedje: „Algemeen verklaarde men, dat er, nu de middelen zoo ruim vloeien, geen

ROTTERDAM

TWEE KOSTJONGENS

kunnen nog geplaatst worden, toezicht op huiswerk, liefderijke behandeling, bij
Fam. F. BUB, Rotterdam, Kleiweg 187B.
Goede referentiën.

radenen aanwezig geacht worden te zijn tot verhooging van bestaande of invoering van nieuwe heffingen." Den gouverneur heeft dit niet weerhouden, om in zijn openingsrede nog eens te herhalen, dat de verhooging der inkomsten vermoedelijk zal kunnen worden gevonden in het tijdelijk opvoeren van de belastingen.

Het eert het Curaçaosche volk, dat de *Amigoe* een week later kon schrijven, dat de indruk van de rede van den gouverneur „onverdeeld gunstig" is, waarmee wij nochtans niet veronderstellen, dat dit in het bijzonder slaat, op hetgeen wij onmiddellijk hieraan vooraf opmerkten.

Twee benoemingen.

De commandant der troepen, kapitein Antheunissen, is benoemd tot hulpofficier van justitie te Willemstad. De heer A. H. M. van Weel, adjunct-commies, is benoemd tot algemeen verslaggever van den Kolonialen raad.

Waterleiding.

La Cruz deelt mee, dat het gouvernement voor de waterleiding Motet heeft aangekocht voor f 8000,— en de groote tank van de Shell voor f 90.000,—.

Kon. Ned. Mij. t. expl. v. petroleumbronnen in N.-I.

Aan het verslag over 1929 ontleenen wij het volgende, onder Curaçao vermeld:
„Omvangrijke uitbreidingen vonden plaats bij de tankinstallaties in Curaçao, waar zich een toenemende behoefte aan meerdere opslagruimte, zoowel voor producten als voor ruwe olie deed gevoelen. De totale opslagruimte is thans 1.840.600 ton.
De benzine-installatie op Bullenbaai is ook ver groot.

Gedurende het verslagjaar is de vloot uitgebreid tot 32 schepen, terwijl ter voorziening in de behoefte aan meerdere dokgelegenheden een tweede droogdok van 4000 ton lichtvermogen in dienst werd gesteld."

Uit den Verren Vreemde

Allerlei uit de landen onder Britsche vlag.

Simons Rapport. Na een onderzoek, dat twee en een half jaar geduurd heeft, heeft de Indische statutaire Commissie, die onder voorzitterschap stond van Sir John Simon, thans haar rapport met algemeene stemmen uitgebracht.

De commissie was benoemd, ten einde een onderzoek in te stellen en rapport uit te brengen over het werken van het regeeringsstelsel, de ontwikkeling der opvoeding en de ontwikkeling der vertegenwoordigende instellingen in Britsch-Indië. Hiertoe werden twee bezoeken gebracht aan Britsch-Indië.

Het tweede deel zal de toekomstige ontwikkeling bespreken en de conclusies en aanbevelingen der Commissie. Het zal den 24en Juni gepubliceerd worden. Beide deelen werden niet tegelijk gepubliceerd, ten einde eerst gelegenheid te geven het overzicht over de problemen te verwerken, alvorens gelegenheid te geven tot beoordeeling der aanbevelingen.

Een nieuwe vorm van tijdelijk verzet. Er dreigt in Br.-Indië een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid, die wellicht gevaarlijker is dan de zoutcampagne, n.l. een georganiseerde weigering van het betalen der landrente. In het gebied van Bardoli, waar deze beweging is ingezet, vonden de politie en ambtenaren de dorpen verlaten, toen zij kwamen tot het aanplakken van biljetten, waarbij de boeren worden gewaarschuwd, dat hun landen zouden worden geconfiskeerd indien zij weigerden hun belasting te betalen. In dit gebied weigeren de

boeren zoowel de landrente als de belastingen te betalen. Men meent echter dat ook deze beweging tot mislukking is gedoemd, doch vreest dat indien zij zich uitbreidt, de regeering tegen het einde des jaars in financiële moeilijkheden zal komen te verkeeren.

De klaggmuur te Jeruzalem. Het lid van de Tweede Kamer, de heer C. J. van Kempen, is met de heeren Chiel Lofgren, Zweedsch oud-minister, en Charles Barde, vice-president van het Hof van Justitie te Genève, door de Britsche regeering onder goedkeuring van den Volkenbond benoemd, om een onderzoek in te stellen naar de kwesties ten aanzien van den klaggmuur te Jeruzalem tusschen Joden en Arabieren aldaar gerezen.

De heer Van Kempen is reeds vertrokken ter vervulling van deze opdracht, te Genua heeft hij de beide andere leden der commissie ontmoet. Gezamenlijk reizen zij met de P. C. Hooft naar Port Said, en vandaar zal de commissie per trein naar Jeruzalem doorreizen. De afwezigheid van den heer Van Kempen zal vermoedelijk ongeveer 2 à 3 maanden duren.

Palestina in de mandatencommissie. De mandatencommissie van den Volkenbond heeft de maatregelen van de Engelsche regeering tegen den terugkeer van de ordeverstoringen, als verleden jaar in Augustus in Palestina hebben plaats gehad, besproken. Bij deze gelegenheid heeft de onderminister van koloniën van het Britsche rijk, Drummond Shiels, verklaard, dat sinds September j.l. het aantal Britsche politiekrachten in Palestina met 400 man is vermeerderd. Thans zijn er dus 650 Britsche politiedienaren. Naar aanleiding van een voorloopig rapport van een Engelschen inspecteur van politie, die tot dit doel naar Palestina is gegaan, heeft de Britsche regeering besloten het aantal politiedienaren in Palestina nog meer te verhoogen. Bovendien zijn de twee militaire bataljons, die in September naar Palestina zijn gegaan, er nog steeds en zij zullen er ook blijven.

Voordat de discussies geëindigd werden, heeft Shiels nogmaals een verklaring afgelegd over de algemeene gedragslijn, die de Britsche regeering in de toekomst in Palestina in acht zal nemen bij haar streven om het bestuur strikt in overeenstemming met den geest van het mandaat uit te oefenen. Hij gaf daarbij de verzekering, dat de Britsche regeering volstrekt niet van oordeel is, dat zij de verplichting heeft te zorgen, dat de Arabieren de ontwikkeling van het Joodsche nationale huis niet zullen belemmeren. Integendeel de Britsche regeering is zich er van bewust, dat zij tegenover de Arabieren ook den positieven plicht heeft voor hun welzijn zorg te dragen. Tot de zionistische beweging richtte hij den raad, dat de leiders der Joden niet het vertrouwen in het Britsche bestuur moeten ondermijnen door voortdurend over de ambtenaren te klagen. Bovendien moeten de Joden, niet alleen in Palestina, maar ook in de geheele wereld, nimmer over het hoofd zien, dat Engeland als staat-mandataris op zich heeft genomen de vestiging in Palestina van een Joodsch nationaal tehuis, doch niet van een Joodschen staat.

Naar aanleiding van deze laatste woorden verzekert men in zionistische kringen, dat de officieele zionistische beweging zichzelf op ditzelfde standpunt heeft gesteld en slechts een Joodsch nationaal tehuis en niet een Joodschen staat in Palestina vraagt.

De emigratie van Oost-Joden. Ondanks alle hinderpalen breidt zich de emigratie van Joden uit Oost-Europa van jaar tot jaar uit. In 1927 emigreerden ongeveer 35.000 Joden, in 1928 39.354 en in 1929 45.840. De verdeling der Joodsche emigranten over de immigratielanden in 1929 en 1928 is:

Vereenigde Staten 13.500 (12.479); Canada 3.680 (3.694); Argentinië 5.986 (6.812); Brazilië 5.610 (3.512); Uruguay 2.000 (2.270); Palestina 5.249 (2.001); Zuid-Afrika 2.465 (2.066); Australië 350 (750); Cuba, Mexico, Venezuela, Peru, Columbia, enz. 2.000 (3.770); West-Europa (Frankrijk, België, Engeland enz.) 5.000 (2.000).

West-Australië wil een zelfstandig dominion worden. Het verlangen naar meer zelfstandigheid grijpt niet alleen de regeeringen der dominions zelf aan. West-Australië is niet meer tevreden in den Australischen statenbond, er is een beweging tot afscheiding gaande. Mitchel, eerste minister van den staat W.-Australië, heeft erkend, dat de groote meerderheid der bevolking ervoor is. En dat zal zoo blijven tenzij er onmiddellijk iets wordt gedaan om de belastingen en de andere financiële lasten, waarvoor de federale regeering in hoofdzaak aansprakelijk is te stellen, aanzienlijk te verlichten.

In een openbare bijeenkomst heeft de eerste minister onlangs verklaard, dat de band met het gemeenebest aan W.-Australië 8.000.000 pnd. st. per jaar kost, hetgeen een reusachtige last is voor de bevolking van slechts 400.000 zielen.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Jaargang 1929 „K. W.”

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

S. I. M. A. V. I.

De Onder-Voorzitter der Vereeniging „Oost en West”, de heer F. van Peski, heeft zitting genomen in het Hoofdbestuur dezer Vereeniging (Steun in medische aangelegenheden voor Inlanders).

VAN DE REDACTIE.

Boottrein N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland”

Het Agentschap der N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland”, de firma Crans & Co, Den Haag, meldt, dat de boottrein van het s.s. „Prins der Nederlanden”, o.o.v., 21 Juni a.s. te Genua verwacht, Zondag 22 Juni a.s. des morgens 11.00 uur aan het Station Staatsspoor in Den Haag zal aankomen.

Uitzending voor 's Lands dienst in Nederl.-Indië.

De „Nederl. Sts. Crt.” van 4 Juni j.l. (Nr. 107) bevat een lijst van betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën en waarvoor thans gelegenheid bestaat tot mededinging.

Zij, die voor uitzending voor een dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, afdeling B, eerste bureau.

Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname en Curaçao.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands burgerlijken dienst in Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

1°. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname: 1 hoofdonderwijzer.

2°. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: 4 hoofdonderwijzers.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 7de afdeling van het Ministerie van Koloniën

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Dr. J. E. B. Blase, predikant bij de Protestantische Gemeente in N. L., predikant te Middelburg; dr. P. A. Binsbergen, als voren, predikant te Muiden; J. J. Drost, administratief ambtenaar bij het B. B., Lubeckstraat 34, Den Haag.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Ir. A. Huisman, ing. te kl. b. d. Waterstaat en 's Lands B. O. W., van Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; A. J. van Dingstee, beheerder te kl. van 's Lands pandhuis te Tapibandar, Phijnvis Feithstraat 39, Amsterdam; H. T. Brugman, commies te kl. bij den P. T. T.-dienst, Weimarstraat 49, Den Haag; ir. G. A. R. Enserink, ing 2e kl. bij den Waterstaat en 's Lands B. O. W., Bankplein 2, Den Haag; mej. J. H. Blondé, commies bij den P. T. T. Middelburgsche straat 9, Scheveningen; mr. M. F. Winkler, tijd. wd. adviseur bij het Inl. Volksonderwijs, Columbusstraat 159, Den Haag; B. J. van den Berg, assistent bij den Alg. Bestuursdienst in Oost-Java, Koningstraat 9A, Hilversum; G. A. Kühn, beheerder te kl. bij 's Lands pandhuis te Poerwokerto, van Diemenstraat 160, Den Haag; W. M. J. van Delden, technisch ambtenaar te kl. b. d. P. T. T., Olijfstraat 7, Den Haag; G. L. Klock, beheerder te kl. bij 's Lands pandhuisdienst te Slawi, Cederstraat 80, Den Haag; A. Kroese, opzichter werkplaats te kl. b. d. S.S. en Tramw., Copernicuslaan 175, Den Haag; A. N. Snel, hoofd-boekhouder te kl. b. d. S.S. en Tr., Rembrandtlaan 93, te Voorburg; E. A. Krapp, te commies b. d. S.S. en Tr., Helenastraat 1, Den Haag; W. H. Hansen, opziener scheepsbouw b. h. Mar. Etabl. te Soerabaja, K. de Jardinstr. 50A, Amsterdam (Z.); C. L. Lavinga, tijd. wd. stationscommies te kl. b. d. P. T. T., v. Weede van Dijkveldstr. 37, Den Haag; J. A. Roborgh, gedipl. hoofdtechnisch ambtenaar, met den titel van praktijk ing. b. d. P. T. T., Franschestraat 22, Nijmegen; V. H. de

Blij, afd. secr. kantoorhoofd o. h. Residentiekantoor te Tjilatjap, Schuijstraat 117, Den Haag; mej. J. A. W. Kosak, 3e commies b. d. S.S. en Tr., Laan van Poot 176, Den Haag; G. M. O. Heins, fd. telef. ambt. te kl. b. d. P. T. T., Weimarstraat 24, Den Haag; mej. A. M. de Klerk, hoofdtelefoniste b. h. tel.kantoor te Malang, van Diemenstraat 160, Den Haag; J. M. de Witt, teekenaar te kl. b. d. S.S. en Tr. Copernicusstraat 154, Den Haag; L. Brunet de Rochebrune, beheerder te kl. bij 's Lands pandhuisdienst, Copernicusstraat 54, Den Haag; R. A. Fransz, ambtenaar 4e kl. bij den dienst der In- en Uitvoerr. en Acc., Frankenslag 76, Den Haag; Mr. F. J. W. H. Sandbergen, referendaris bij het Dept. van B.B., te van den Boschstraat 1B, Den Haag; A. A. F. Heijmans, wd. inspecteur van het W.L.O., in het te ressort, van Kinsbergenstraat 43, Den Haag; Tj. L. Jans, hoofd-comm. v. d. Proc. Gen. van het Hooggerichtshof van Ned.-Indië, Beeklaan 3901, Den Haag; W. H. Ockers, Resident van Oost-Madoera, Galvanistr. 118a, Den Haag; Mej. P. L. V. de Sturler, Onderwijzeres te kl. bij het O.W.L.O., p.a. Heldring en Pierson, Den Haag; R. A. Dekker, adjunct-inspecteur bij de P.T.T.-dienst, van Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; P. D. A. Frankamp, kol. der Inf., Suezkade 130, Den Haag; K. W. K. Leckema, kap. der Inf., Princessekade 150, Haarlem; C. Boon, Onderluit. Pl. Adj., Laplacestraat 64, boven, Amsterdam; J. P. G. Schmitz, te luit. Art., Nobelstraat te bis, Utrecht; M. H. P. J. Paulissen, te luit. der Inf., Golziusstraat 59, Venlo; E. v. Milingen, onderluit. der Infanterie, Rijksstraatweg 173; Haarlem; C. J. Meulwijk, onderluit. der Cavalerie, Kerstand v. Bergenlaan 64, Hillegersberg; W. F. v. d. Kodde, off. v. Gezondh., te kl., Boschstraat 151, Driebergen.

Met Pensioen.

W. Krijnen, onderwijzer te kl. b. h. O. W. L. O., Plantsoen 61, Leiden; K. J. Smit, onderluit. der Infanterie, Lomanstraat 81, Amsterdam; H. J. Rijniers, onderluit. der Inf., Frankenslag 144, Den Haag; J. C. S. F. Brankenstein, maj. der Mil. Administratie, van Loostraat 47, Den Haag; A. F. Velders, ass.-res. op nonactiviteit, hotel Joli Site, Montreux.

Slagen is een kunst, maar geslaagd blijven een nog veel grootere. (Mevrouw Mann-Bouwmeester).

KAWEE'TJES

ARNHEM

GESCHER & KEMPER
Ketelstraat 36 ARNHEM Telefoon 25601
Complete Meubileering
5322

AMSTERDAM

J. DE VRIES & ZON
Kastanjeweg 14 AMSTERDAM
Handel in AARDAPPELEN, GROENTEN en FRUIT.
En gros 5127 En détail
(Alle bestellingen worden per auto thuisbezorgd)

HILVERSUM

Kunsthandel v. d. Lee
LANGESTRAAT 90B - HILVERSUM
Speciaal adres voor vakkundig restaureeren van
5413 oude en nieuwe kunstwerken,
Ontwerpen enz. (picturaal en plastiek).

Huize „SLAMAT”

VAARTWEG 115. HILVERSUM
Pension 1ste klas. Centr. verwarming. Prima keuken.
Eig.r.ss VAN WIJK en KREEK. 5294

Hotel, Café - Restaurant „Hof van Holland”

KERKBRINK HILVERSUM
— Schitterende Terrassen — Garage —
— Gerenommeerde Keuken — 5422
— Groote en kleine zalen disponibel —

FIRMA D. BRANDSMA - HILVERSUM
Telefoon 1642 - GROEST 82a - Postrek. 32558
FABRIEK VAN METAALVERSIERING - VERNIKKELEN
BRONZEN - MOFFELN - ZANDSTRAAL-INRICHTING
Rijwielwerk uitsluitend voor den handel 5366

DEVENTER

Fa. Wed. G. J. EILANDER
Brink 85-86. Telefoon 198. DEVENTER
Kantoorboekhandel 5349
Vulpenpennen Schrijfmachines

SCHOENENMAGAZIJN B. ROMMELAAR
BROEDERENSTRAAT 20 — DEVENTER

ALLEENVERKOOP der van SCHIJNDEL luxe schoenen
Nederlandsch fabrikaat met Wereldnaam 5345
VERDER RUIME KEUZE IN ALLE SOORTEN SCHOENEN

C. BLEEKER 5346
IN REISARTIKELEN
BROEDERENSTRAAT 1
TEL. 777 DEVENTER

AMERSFOORT

Stoomwasscherij „DE HOOP”
(GEBR. NIEUWLAND) 5300
Tel. no. 170. AMERSFOORT.
Beveelt zich beleefd aan bij Indische Familien.

BREDA.

A. DE KONING & ZON - GINNEKEN
— DESKUNDIGE TUIN-ARCHITECTUUR —
— AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN —
Rotstuinen — Borders — Flagstons Tuinpaden
Artistiek Bloemwerk — Speciale Cacteeën Cultuur
MOLENSTRAAT 9 5265 Telefoon 1499 (Breda)

Mineraalwater- en Limonadefabriek „DE KROON”
Haven 20 BREDA Telefoon 510
Alle soorten Wijnen — Bieren — Stout
Victoria-Water — Fruit-Soda — Vichy-Water
— Levering aan particulieren — 5264

APELDOORN

A. M. DE WEERD
Bloemenmag. „CORONA” - Brinklaan 1 - Tel. 569
APELDOORN 5331

Fotografisch Atelier en Fotohandel
PH. G. STARKE
Hoofdstraat 172 5327 Telefoon 630
APELDOORN

ELECTRISCHE MEUBELFABRIEK
H. SCHUILENBURG en L. v. d. VLIET 5317
Complete Meubileering volgens opgaaf en tekening
Kanaalstraat 21 - APELDOORN

LEIDEN

Muziekhandel L. VAN GEELEN
Haarlemmerstr. 55 t/o het City Theater
Tel. 593 5247 LEIDEN

NIJMEGEN

FIRMA C. BORNEMAN
Houtstraat 16. Tel. 1501. NIJMEGEN.
Zadelmaker. Autobekleeder. Luxe Lederwaren.
— Speciaal adres voor huthoffers — 5387

NIJMEEGSCHE 5388
CENTRAAL APOTHEEK, BROERSTRAAT 8.
Geneesmiddelen. Toiletartikelen. Electriche
Brillenslijperij. Elast. Kousen en Buikbanden.

Bij VESTIGING in DEN HAAG

is het vertrouwde en goede adres voor PIANO'S, ORGELS en RADIO, ook voor STEMEN en REPARATIE

GOOSEN en SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100. TEL. 37867

VERLOFGANGERS

met schoolgaande kinderen, die buitenslands wenschen te gaan, kunnen hun kinderen plaatsen bij Indische Dame, wonende in Duinoord, dicht nabij Gymnasia, H. B. S. e. a. middelbare en lagere scholen.

Vergoeding voor 1 persoon f 85,— p. maand.
" 2 personen f 150,— " "
" 3 " f 200,— " "

Kinderen ben. 13 jaar slechts 60% van bovenst. bedragen. Indische studenten kunnen tegen dezelfde condities huisvesting bekomen. Brieven onder no. 5452 bureau van dit blad.

Middelbare Techn. School „Amsterdam”
Plantage Muidergracht 14

Opleidingen voor Werktuigbouw, Electrotechniek, Suikertechniek, Chemische Techniek.

Bezitters van een einddiploma H.B.S. 5-j. met goede puntenlijst kunnen in het tweede studiejaar geplaatst worden. 5450

Aanmeldingen vóór 1 Juli bij den Directeur.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,

Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam:

	6 Juni '30	16 Juni '30
Aandeelen Koloniale Bank	170 %	158 %
" Ned. Ind. Handelsbank	153 7/8 %	146 %
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	160 7/8 %	154 3/4 %
Aandeelen Alg. Expl. Mij.	197 %	172 %
" Kon. Petroleum Mij.	395 1/4 %	387 %
" Rubber Cult. Mij. A'dam	123 1/8 %	114 1/4 %
" Ned. Ind. Suiker Unie	223 %	198 %
	exd.	
" Ned. Scheepvaart Unie	166 %	152 %
" Handelsverg. A'dam	446 %	411 1/2 %
" Aand. Deli Batavia Mij.	328 1/2 %	307 1/4 %
" Deli Maatschappij	345 %	335 1/4 %
" Senembah Mij.	367 3/4 %	356 1/4 %
" Deli Spoor	197 3/4 %	176 %
" Ned. Ind. Spoorw. Mij.	187 %	177 1/2 %
" Philips Gloeil. (nieuwe)	374 1/2 %	353 1/8 %
Cert. aand. Margarine Unie	270 3/4 %	254 7/8 %

Wisselkoersen en Verkoop:

Londen	12.08 ⁵ / ₁₆
Berlijn	59.33 1/4
Parijs	9.76 1/4
Brussel (Belga)	34.69 1/2
Zürich	48.19
Madrid	—
Milaan	—
Weenen	35.10

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 15903
Den Haag

Rente Spaarkas 3 1/2 %
Rente Deposito's 3 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING

De Directie: Mr. J. A. DE WILDE
M. A. POTTER

5439

F. E. EVERS, Accountant

Lid van den Nederlandschen Bond v. Accountants
ACCOUNTANCY 5032

NEDERL. EN INDISCHE BELASTINGZAKEN
OPLEIDING BOEKHOUDEXAMENS

Kantoor: Javastraat no. 76, Den Haag. Tel. 13041
Woonhuis: Segbroeklaan 56, Den Haag. Tel. 39109

Mutatiestaat van 11 tot 18 Juni '30

Nieuwe Leden:

Mevrouw E. ter Horst, Groningen, Verl. Heere-
weg 1461.
Sitsen, Breda, Ginnekenstraat 13.
L. de Ridder, Breda, Baronielaan 132.
J. Pot, Huize „Joshof", Princenhage.
P. E. B. Clant—Bindervoet, Ontvanger Rijksbelas-
tingen, Bergen-op-Zoom, Lieve Vrouwestr. 22.
Dr. H. J. Ensink, Arts te Halsteren.
H. F. Kilsdonk, Directeur Bijkantoor Amsterdamsche Bank, Bergen-op-Zoom, N.Z. Zoom 10.
H. L. Hoeve, Commissaris van Politie, Bergen-op-Zoom, Wouwsche Straat 6.
H. Rübsaam, Directeur Stoombootondrg. v.h. Rübsaam, Bergen-op-Zoom, N. Z. Zoom.
P. G. H. Boekholt, Procuratiehouder Z.-N. Spiritusfabriek, Bergen-op-Zoom, Bolwerk Zuid 40.
C. Andriessen, Gedipl. Uurwerkmaker-Opticiën, Bergen-op-Zoom, Markt 20.
L. J. Rieber, Majoor Inf., Bergen-op-Zoom, Bolwerk 31.
W. Guldmond, vertegenwoordiger Bataafsche Import Mij., Bergen-op-Zoom, Halstersche Weg D. 31.
Mevrouw de Weduwe L. J. Hissink-Snellebrand, Bussum, Stardaardlaan 17. (Afd. 't Gooi).

Geïntroduceerd door:

Eigen aanmelding.
Secretaris Afd. Breda.
Afdelingsbestuur Bergen-op-Zoom.
Mr. A. H. Klein te Bussum.

Nieuwe Leden, geïntroduceerd door: Dr. H. Polvliet te Willemstad.

B. J. Delvalle, Pietermaai 11, Willemstad.
D. Dario Salas, Opticien, Scharlooweg 66, Willemstad.
M. J. J. Baas, Employé K.N.S.M., Willemstad.
H. Bischoff, Directeur Strafgewangenis, Willemstad.
M. Capriles, Scharlooweg 21, Willemstad.
M. A. Correa, Concordiaplein, Willemstad.
N.V. Curaçaosche Handel Mij., Handelskade, Willemstad.
B. D. Duque, Pietermaai, Willemstad.
L. C. Gerhards, Employé K.N.S.M., Willemstad.
J. de Goederen, Employé K.N.S.M., Willemstad.
Dr. A. C. da Costa Gomes, Arts, Breedstraat, Otrab. Willemstad.
L. de Hoop, Technisch Ambt. D. O. W., Plantersrust, Willemstad.
C. Harms, Employé C.P.I.M., Negropont 77a, Emmastad.
H. J. C. Bodenburg—Hellmund, Praktizijn, Hoogstraat 1, Willemstad.
H. E. Kiës, Hoofdagent K.N.S.M., Willemstad.
M. C. Kieft, Employé K.N.S.M., Willemstad.
E. M. Maduro, Scharlooweg 40, Willemstad.
D. de Marchena Jr., Pietermaai, Willemstad.
Militaire Cantine „Waterfort", Willemstad.
J. W. P. Peiliker, Chef Stat. Draadl. Telegr. Witte-
weg 58, Willemstad.
Ds. J. v. d. Pol, Breedestr. Otrab., Willemstad.
D. Reisch, Pastoor, pastorie Pietermaai, Willemstad.

H. J. Roefstra, Agent The Caribbean Petr. Comp.,
Handelskade 2, Willemstad.
H. W. J. Rosenberg, Employé K.N.S.M., Willemstad.
L. van Rooy, Pastoor, pastorie San-Mater, Willemstad.
Ch. J. Samson, Arts, Breedestraat Otrab., Willemstad.
H. Schotborgh, Administrateur van Financiën, Willemstad.
S. A. Senior, Lid Koloniale Raad, Kantoor H. A. P. A. G., Willemstad.
J. Stumpers, Employé K.N.S.M., Willemstad.
J. B. Suarez, Uitgever, Drukkerij Suarez, Zalm & Co., Willemstad.
J. P. H. Verriet, R. K. Geestelijke, Pastorie Otrabanda, Willemstad.
L. Veltman, Techn. Ambt. D.O.W., Plantersrust, Willemstad.
C. W. Verwaay, Employé K.N.S.M., Willemstad.
C. N. Winkel, Lid Koloniale Raad, Scharloo, Willemstad.
W. H. Winkel, Arts, v. d. Brandhofstraat, Willemstad.
J. R. de Wit, Techn. Ambt., D.O.W., Vianeweg, Willemstad.
L. C. Kwartzs, Notaris te Aruba.
J. Herrera te Bonaire.
Pastorie San Bernardo te Bonaire.

Afschrijvingen:

Mevrouw de Weduwe C. Z. Haak—Palm, Den Haag, Galileistr. 27. (overleden).
L. Brinckmann, Hilversum, Prof. Poelstraat 29.

Adresveranderingen:

Dr. J. C. de Haan, Leraar A.M.S. van: Bandoeng, Naar: Apeldoorn, van Swietenlaan II f 5.— (contributie '30 reeds voldaan).
N. van Zalinge, Directeur K.P.M. van: Weltevreden naar: Amsterdam, p.a. K.P.M., Prins Hendrikkade f 5.— (contributie '30 reeds voldaan).
A. Engers, O.-I. Hoofdambtenaar m. v. van: Weltevreden, Pegangsaan West 4 naar: Amsterdam, Postte restante (hoofdpostkantoor) f 5.— (contributie '30 reeds voldaan).
Firma Groenendijk & Garschagen, Amsterdam, van: Heerengracht 442 naar: Vondelstraat 22.
Mevrouw P. F. Visser, van: Heemstede, Postlaan 12 naar: Zaandam, Westzijde 16A.
J. Fabriek, Politieopziener, van: Heemstede, Bosboom Toussaïntstr. 20 naar: Bandoeng, Willemstraat 2, p.a. P. L. Fabriek.
Ir. F. C. Frumau, Directeur Gem. Publ. Werken, van: Soerabaja naar: Haarlem, Frans Halsstraat 3 f 5.— (contributie '30 reeds voldaan).
J. H. P. de L'Ecluse, O.-I. Ambtenaar m. v. van: Leiden, Hooge Woerd 187 naar: Velp (Geld.), Kerkstraat 21. f 5.—
J. W. Wiltink, Arnhem, van Steenstr. 79 naar: Zuidelijke Parallelweg 14.
J. S. A. van Dissel, Oud Directeur Bestuurschool te Batavia, van: Pension Lido Menton-Garavan naar: De Bildt, Koppellaan 5 (Afd. Utrecht).
E. J. van Son, Oud-kapitein N.I.L. Epe (Gld.) van: Sweets de Landspark A 25 naar: Dellerweg 401.
J. J. van Gorsel, Den Haag, van: Sweelinckplein 34 naar: Frederik Hendrikplein 26.
J. de Vries, Hoofd Adm. Burg. Ambt. der Int. in N.-I., Den Haag, van: van Boetzelaerlaan 67, naar: Regentesseplein 7.
Ir. Ch. F. van Haeften, Hoofdingenieur v. d. Waterstaat, van: Bandoeng, naar Den Haag, p.a. van Weede van Dijkveldstraat 41. f 5.— (contributie '30 reeds voldaan).
Mr. M. J. A. Oostwoud Wijdenes, Voorzitter Landraad van Lawang naar Den Haag, Ten Hovestraat 29. f 6.— (contributie 1930 reeds voldaan).
A. G. J. van Boxtel, sergeant thans bij het 14e Bat. Inf. te Buitenzorg.
S. C. Plantinga, Majoor Inf., thans: Bandoeng, Lombokstraat 2.
F. B. Vodegel, Oud Ass.-Resident, thans: Djokjakarta, Sultansboulevard 5.
A. A. Crince le Roy, Landbouwconsulent 1e klasse, thans te Soerabaja, Opakstraat 39.
P. A. L. Eggermont, Onderwijzer Mulo, thans te Soerabaja, Billitonstraat 51.
A. Th. van Es, Inspecteur 1ste kl. S.S. thans te Soerabaja, Patjar Kling, Hotel Viaduct Goebeng.
J. G. A. Goedeljee, Referendaris P. T. T., thans te Bandoeng, Wenkebachstraat 10A.
Mr. Raden Gondokoesoemo, thans: Voorzitter van den Landraad te Pasaroean.
J. O. van de Graaff, van: s.f. „Dinojo" Modjokerto, naar: s.f. „Poerwoasri", Halte Poerwoasri S.S.—O.L. (res. Kediri).
R. Kuiken, Agent N.-I., Escompto Mij, te Soerabaja, van: Borneostraat 22, naar: Niasstraat 57.
P. K. Heringa, Opperhoutvester, van: Utrecht, Fred-Hendrikstr. 38, naar: Buitenzorg, Parkweg 52.